

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΊΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΑΣ

ΣΧΟΛΗ : ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ : ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ: 71 ΣΕΛΙΔΕΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ : ΚΙΝΗΤΡΑ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ & ΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΥΓΚΛΗΣΗ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΣΠΟΥΔΑΣΤΗ : ΖΑΦΕΪΡΗΣ ΜΠΙΤΣΆΝΗΣ

ΕΠΟΠΤΕΥΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ : ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΧΡΥΣΑΦΗΣ

ΠΑΤΡΑ 2007

<u>Περιεχόμενα</u>	<u>Σελίδα</u>
Εισαγωγή – Ιστορική Αναδρομή	3
ΕΝΟΤΗΤΑ 1^η	
1. Διεθνές ανταγωνιστικό περιβάλλον	6
2. Βασικοί στόχοι του Αναπτυξιακού Νόμου 3299/2004	8
3. Αναλυτική παρουσίαση του Α.Ν 3299/2004	
3.1.1 Επιχειρηματικές δραστηριότητες που υπάγονται στον νέο αναπτυξιακό νόμο	15
3.1.2 Περιοχές κινήτρων που χωρίζεται η χώρα	23
3.1.3 Παρεχόμενες ενισχύσεις	25
3.1.3.1 Προϋποθέσεις και όροι ενισχύσεων	28
3.1.3.2 Ενισχυόμενες δαπάνες	29
3.1.3.3 Αρμοδιότητες και διαδικασίες εφαρμογής των ενισχύσεων	29
3.1.3.4 Παρακολούθηση και έλεγχος	32
3.1.3.5 Ειδικά καθεστώτα ενίσχυσης	32
4. Διαφορές του νόμου 3299/2004 από τον παλαιό αναπτυξιακό νόμο 2601/1998	33
5. Ανταπόκριση του ιδιωτικού τομέα στον αναπτυξιακό Νόμο 3299/2004	43
ΕΝΟΤΗΤΑ 2^η	
1. Η θέση της περιφέρειας «Δυτικής Ελλάδας»	46
2. Περιφερειακή ανάπτυξη	56
3. Υπαγωγές και πράξεις ένταξης επενδύσεων ν.2601/98 από την περιφέρεια δυτικής Ελλάδος μέχρι 31/10/03	63
4. Βιβλιογραφία	64
5. Πηγές στατιστικών στοιχείων	71
6. Χρήσιμες διευθύνσεις στο διαδίκτυο	71

Εισαγωγή- Ιστορική Αναδρομή

Τα αποτελέσματα των προηγούμενων αναπτυξιακών νόμων, σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οικονομικό Форум για το έτος 2003, η Ελλάδα κατετάγη 35^η στη λίστα τις ανταγωνιστικότητας και τελευταία στη λίστα των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ για το 2002 οι ξένες επενδύσεις στην Ελλάδα μειώθηκαν κατά 97% παρότι ο επενδυτικός νόμος του '98 "έτρεχε" είδη 4 χρόνια . Η Ελλάδα χαρακτηρίζεται από τον Economist ως παράδειγμα προς αποφυγή για τις υπό ένταξη χώρες.

Οι πολύ μικρές, οι μικρές και οι μεσαίες επιχειρήσεις αντιπροσωπεύουν περίπου 20 εκατομμύρια επιχειρήσεις στον οικονομικό ευρωπαϊκό χώρο, διαδραματίζοντας καθοριστικό ρόλο στην δημιουργία θέσεων απασχόλησης και επηρεάζοντας καίρια την ανταγωνιστικότητα σε παγκόσμιο επίπεδο. Η ικανότητα τους να επισημαίνουν τις νέες ανάγκες των τελικών καταναλωτών καθώς και των βιομηχανικών παραγόντων, οι δυνατότητες τους σε θέματα απορρόφησης νέων τεχνολογιών και η συμβολή τους στην εκμάθηση, στην επαγγελματική εκπαίδευση και στην τοπική ανάπτυξη προσδιορίζουν τα μελλοντικά οφέλη σε επίπεδο παραγωγικότητας του συνόλου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επομένως είναι ευθύνη των εθνικών και κοινοτικών διοικήσεων και της τοπικής αυτοδιοίκησης να θεσπίζουν πολιτικές για τις επιχειρήσεις λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικές ανάγκες και τα ισχυρά σημεία των εν λόγω κατηγοριών επιχειρήσεων. Η στρατηγική προσέγγιση της Ελλάδας προς αυτήν την κατεύθυνση επιτυγχάνεται με την εφαρμογή ενισχυτικών διατάξεων και νόμων, προκειμένου να ενισχυθεί το κλίμα ανάπτυξης της χώρας αλλά και το ευρύτερο οικονομικό της περιβάλλον.

Από τα στοιχεία που υπάρχουν βάση των αξιολογήσεων των προηγούμενων αναπτυξιακών νόμων, προκύπτει ότι παρά το τεράστιο ύψος των κονδυλίων (την περίοδο 1982 – 2003) πάνω από 1 τρισεκατομμύριο δραχμές κατατέθηκαν σε επενδυτικά προγράμματα, ένας από τους βασικότερους στόχους « η περιφερειακή σύγκληση» που είχαν τεθεί απέτυχε, αφού δεν επήλθε μείωση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων (τεράστιες αποκλίσεις τόσο μεταξύ των νομών της ίδιας περιφέρειας αλλά και μεταξύ των διαφόρων περιοχών του ίδιου νομού) ούτε και μείωση της ανεργίας.

Μία θεωρία σχετικά με τους λόγους που συντέλεσαν στην τόσο περιορισμένη κάλυψη των στόχων που είχαν τεθεί, είναι η ελλιπής οργάνωση των επιχειρήσεων σε συλλογικό επίπεδο ανά δραστηριότητα (clusters). Η υπάρχουσα δομή συνεννόησης των επιχειρήσεων με ομοειδές αντικείμενο δεν βοηθάει την εφαρμογή σχεδίων και πολιτικών ευρείας κλίμακας.

Η πρακτική του μοιράσματος χρημάτων δεν προεξοφλεί την ανάκαμψη των οικονομικών και ανταγωνιστικών αποτελεσμάτων. Είναι χαρακτηριστικό το παράδειγμα επιχειρήσεων που δεν λειτούργησαν ποτέ λόγω του ότι τα κίνητρα που δόθηκαν αλλά και η έλλειψη εποπτείας από το κράτος, δημιούργησαν καιροσκοπικές επιχειρηματικές κινήσεις τελείως αντίθετες με αυτό που αποκαλούμε « υγιείς επιχειρηματικότητα».

Είναι αναμφισβήτητο ότι ο κάθε αναπτυξιακός νόμος με τα κίνητρα που παρέχει μπορεί να αποτελέσει εργαλείο οικονομικής ανάπτυξης και βασικό μέσο άσκησης περιφερειακής πολιτικής για πραγματική σύγκληση, σε καμία περίπτωση όμως δεν είναι πανάκεια, μιας και το επενδυτικό κλίμα μιας χώρας αποτελείται και επηρεάζεται από μία σειρά πολύπλοκων παραγόντων.

Οι αναπτυξιακοί νόμοι στην περίοδο της μεταπολίτευσης παρουσίασαν σημαντική διαφοροποίηση στο επίπεδο της αποτελεσματικότητάς τους εξαιτίας της ανεπαρκούς διευθέτησης ορισμένων κρίσιμων ζητημάτων κατά την εφαρμογή τους, αλλά και της γενικότερης μεταβολής των οικονομικών και κοινωνικών συνθηκών της χώρας, που συντελούν στη διαμόρφωση του εκάστοτε επενδυτικού ενδιαφέροντος.

Σχετικά με το Ν.289/ 76 παρατηρήθηκε περιορισμένη αποτελεσματικότητα, δεδομένου ότι υλοποιήθηκε μόλις το 9% των εγκριθέντων επενδυτικών προγραμμάτων, κυρίως, διότι ο νόμος άρχισε να ισχύει δίχως να εξασφαλισθεί η απαιτούμενη υποδομή για τη λειτουργία του. Αποτέλεσμα του νόμου ήταν η σημαντική διαφορά μεταξύ των επιδοτήσεων. υλοποιήθηκαν - υπάχθηκαν στον νόμο 106,8 δις δρχ., εγκρίθηκαν για τραπεζικό δανεισμό 19,4 δις δρχ. και εκταμιεύθηκαν μόνο τα 9,7 δις δρχ., ποσοστό δηλαδή κάτω του 9%. Παραταύτα, εξαιτίας των ισχυρών κινήτρων που είχαν θεσπιστεί από το νόμο, δημιουργήθηκαν στα περιφερειακά διαμερίσματα ορισμένες παραγωγικές μονάδες, που είναι αμφίβολο, αν διαφορετικά θα είχαν εγκατασταθεί. Σημειώνεται ιδιαίτερα, ότι το

μεγαλύτερο μέρος των εκταμιευμένων πόρων (πέραν του 60%) διοχετεύτηκε στην περιοχή των νομών της Θράκης.

Ο βαθμός αποτελεσματικότητας τόσο του Ν.849/78, όσο και του Ν.1116/81 κυμάνθηκε σε χαμηλότερα επίπεδα, λόγω της εφαρμογής τους για μικρά χρονικά διαστήματα, τις δυσχέρειες στην αντιμετώπιση θεμάτων ζωτικής σημασίας για τη βιωσιμότητα των επενδυτικών σχεδίων, και τέλος, την έλλειψη συντονισμού κατά τις διαδικασίες αξιολόγησης και επιλογής επενδυτικών προγραμμάτων, σύμφωνα με τους στόχους της εθνικής αναπτυξιακής πολιτικής.

Η εφαρμογή του Ν.1262/82 υπερέχει των προηγούμενων αναπτυξιακών νόμων σε ό,τι αφορά την ανταπόκριση του κοινού, το ρυθμό υλοποίησης και την περιφερειακή διάσταση, παρατηρείται όμως και πάλι διάσταση μεταξύ των υπαγωγών και των υλοποιήσεων. Σχετικά με την περιφερειακή κατανομή των επενδύσεων σημειώνεται ότι πέραν του 70% υλοποιήθηκε στις λιγότερο αναπτυγμένες περιοχές της χώρας, γεγονός που αποτελεί σημαντική θετική εξέλιξη.

Όπως είναι γνωστό, στις αρχές του 1998, κατατέθηκε για ψήφιση στο Ελληνικό Κοινοβούλιο νέος Αναπτυξιακός Νόμος με τίτλο: "Ενισχύσεις ιδιωτικών επενδύσεων για την οικονομική και περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας και άλλες διατάξεις", ο οποίος εισάγει σημαντικές καινοτομίες και αντικατοπτρίζει τις βασικές επιλογές και προτεραιότητες της σημερινής δημοσιονομικής πολιτικής. Η αποτελεσματικότητα του νόμου αυτού είναι αμφιλεγόμενη μιας και τα κονδύλια που είχαν διατεθεί από την Ε.Ε δεν αξιοποιήθηκαν πλήρως, αλλά και από το γεγονός ότι παρουσιάστηκαν μεγάλες αποκλίσεις μεταξύ των διαφόρων γεωγραφικών περιοχών της περιφέρειας.

Διεθνές ανταγωνιστικό περιβάλλον

(που βρισκόμαστε)

Δίκτης “ευκολίας” δημιουργίας επιχειρήσεων

Σύμφωνα με στοιχεία του Ευρωπαϊκού ταμείου περιφερειακής ανάπτυξης στο **35,2%** του μέσου κατά κεφαλήν ΑΕΠ ανέρχεται το κόστος έναρξης μίας επιχείρησης στην Ελλάδα, έναντι **7,5%** που είναι το αντίστοιχο ποσοστό στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Στη Γαλλία, τη Μ. Βρετανία, της Ηνωμένες Πολιτείες και τη Δανία, το κόστος διαμορφώνεται στο 1,1%, 0,9%, 0,6% και 0% αντίστοιχα! Παράλληλα η «οδύσσεια» των επιχειρηματιών (Ελλήνων και ξένων) επί ελληνικού εδάφους, συνοψίζεται σε **38 μέρες «τρεξίματος» στις διάφορες υπηρεσίες**. Τα αποκαλυπτικά αυτά στοιχεία της Παγκόσμιας Τράπεζας, αποτυπώνουν την υστέρηση που παρουσιάζει η Ελλάδα στον κρίσιμο τομέα της επιχειρηματικότητας και της προσέλκυσης ξένων επενδύσεων. Σε ότι αφορά τον απαιτούμενο χρόνο για την έναρξη της επιχείρησης, η Ελλάδα βρίσκεται στην ομάδα των χωρών στις οποίες απαιτείται ο περισσότερος χρόνος. Είναι ενδεικτικό ότι σε χώρες όπως η Φινλανδία, η Ιταλία, η Ολλανδία, η Γαλλία, οι ΗΠΑ και η Δανία οι απαιτούμενες μέρες «ταλαιπωρίας» ελαχιστοποιούνται στις 14,13,11,8, 5 και 4.

Ιδιαίτερα αποκαλυπτικά για το περιβάλλον άσκησης επιχειρηματικής δραστηριότητας στις ΗΠΑ και την ΕΕ και την υστέρηση που παρουσιάζει η ΕΕ στον τομέα αυτό, είναι τα συγκριτικά στοιχεία που παραθέτει η μελέτη ΗΠΑ - ΕΕ : Σύμφωνα με αυτά για τη δημιουργία μίας επιχείρησης στις ΗΠΑ χρειάζονταν πέρσι μόλις 5 ημέρες, ενώ το κόστος ανερχόταν μόλις στο 0,5% του μέσου κατά κεφαλήν ΑΕΠ. Αντίθετα στην Ευρωπαϊκή Ένωση ο απαιτούμενος χρόνος ήταν 36 ημέρες, ενώ το κόστος διαμορφώθηκε στο 7,5% του μέσου κατά κεφαλήν κοινοτικού ΑΕΠ. Στην Ιαπωνία απαιτούνται 31 ημέρες, ενώ το κόστος ανέρχεται στο 10,6% του μέσου κατά κεφαλήν ΑΕΠ. Αξίζει να επισημανθεί ότι σύμφωνα με στοιχεία της Παγκόσμιας Τράπεζας, η Ελλάδα καταλαμβάνει την 11η θέση σε ότι αφορά τις μέρες που απαιτούνται για τη διεκδίκηση οφειλομένων ποσών δια της δικαστικής οδού. Το μικρότερο χρόνο για τη διεκδίκηση οφειλομένων απαιτεί η Τυνησία (27 μέρες), η Ολλανδία (48 μέρες) και η Νέα Ζηλανδία (50 μέρες). Επίσης 27 χώρες

απαιτούν λιγότερο χρόνο από την Ελλάδα για το κλείσιμο μίας επιχείρησης. Στην ίδια θέση με την Ελλάδα, η Ουγγαρία, η Νέα Ζηλανδία,

ΚΛΕΙΣΙΜΟ – ΑΠΟΛΥΣΕΙΣ : Ιρλανδία, Χονγκ Κονγκ, Ιταλία, Ιαπωνία, Κορέα, Λιθουανία, Αυστραλία, Αυστρία, Βέλγιο, Καναδάς, Φινλανδία, Γαλλία και Γερμανία, είναι μεταξύ των χωρών στις οποίες χρειάζεται μικρότερο διάστημα για το κλείσιμο των επιχειρήσεων από ό,τι στην Ελλάδα. Τέλος, μισθούς **133 εβδομάδων** θα χρειαστεί να καταβάλλει ο εργοδότης στην Ελλάδα, στην περίπτωση που απολύσει έναν μέσο εργαζόμενο με προϋπηρεσία **20 ετών**, ποσό που είναι το ένατο υψηλότερο που παρατηρείται μεταξύ 145 εξεταζόμενων χωρών.

Συμπερασματικά, διαφαίνεται ότι η Ελλάδα παρουσιάζει επιτακτική ανάγκη αναδιάρθρωσης των διαδικασιών που συντελούν στην δημιουργία νέων επιχειρήσεων αλλά και στην διατήρηση των ήδη λειτουργούντων . Εκτός από τα οικονομικά κίνητρα που παρέχονται, πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση και στους παράγοντες που αποτρέπουν την ανάληψη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, προϋποθέτοντας έτσι μια εφ' όλης της ύλης επανεξέταση του υπάρχοντος συστήματος.

Παρακάτω περιγράφονται οι ενέργειες που εφαρμόζονται προκειμένου να καλυτερέψει η θέση της χώρας μέσω του κύριου «εργαλείου» παρότρυνσης ανάληψης επιχειρηματικής δράσεις.

Βασικοί στόχοι του αναπτυξιακού νόμου (3299/2004)

Οι βασικοί στόχοι του νέου αναπτυξιακού νόμου είναι:

- Η ενθάρρυνση και ενίσχυση της επιχειρηματικότητας.
- Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων και των υπηρεσιών της χώρας, δίδοντας έμφαση σε νέες καινοτομικές δραστηριότητες και προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας.
- Η διεύρυνση και ο μετασχηματισμός της παραγωγικής βάσης.
- Η ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη
- Η αύξηση της απασχόλησης
- Η προστασία του περιβάλλοντος, η εξοικονόμηση ενέργειας και η ενίσχυση των τεχνολογικών υποδομών

Η «ραχοκοκαλιά» του Α.Ν 3299/2004 περιλαμβάνει 12 άρθρα, με τα οποία αναμένεται να επιτευχθούν οι παραπάνω στόχοι.

Ειδικότερα:

Στο **άρθρο 1** αναφέρεται ο σκοπός και καθορίζονται τα είδη των ενισχύσεων που παρέχονται στα υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια. Συγκεκριμένα παρέχονται, εναλλακτικά, τα ακόλουθα είδη ενισχύσεων: α) επιχορήγηση ή και επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης, β) φορολογική απαλλαγή, γ) επιδότηση του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης. Σε ειδικού καθεστώτος επενδύσεις παρέχεται συνδυασμός των προαναφερόμενων ενισχύσεων.

Με το **άρθρο 2** διαιρείται η επικράτεια σε τέσσερις περιοχές όπου ταξινομούνται ανάλογα με τα αναπτυξιακά τους χαρακτηριστικά οι διάφορες περιοχές της χώρας. Η περιοχή Δ όπου περιλαμβάνονται οι πλέον προβληματικοί νομοί, νησιά, ζώνες και Β.Ε.Π.Ε. της χώρας διαιρείται σε τρεις υπο-περιοχές (παρ.1). Επίσης με Υπουργική

απόφαση καθορίζονται οι συγκεκριμένες περιοχές της αλλοδαπής όπου επιχορηγούνται ορισμένα επενδυτικά σχέδια και κατά παρέκκλιση των λοιπών διατάξεων, είναι δυνατόν να καθορίζονται συγκεκριμένες λεπτομέρειες της όλης διαδικασίας (χρόνος υποβολής, βαθμολόγηση, όργανα ελέγχου, τρόπος καταβολής, ολοκλήρωση) (παρ.2).

Στο **άρθρο 3** ορίζονται οι υπαγόμενες στο καθεστώς των ενισχύσεων επενδύσεις ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας. Τα επενδυτικά σχέδια του τριτογενή τομέα διακρίνονται σε επιχειρηματικές δράσεις στον τουρισμό και σε λοιπές τριτογενείς επιχειρηματικές δραστηριότητες. Τέλος, τα επενδυτικά σχέδια στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, καθώς και οι καινοτόμες ή ερευνητικές επενδυτικές δραστηριότητες εντάσσονται σε ειδική κατηγορία ως «ειδικά επενδυτικά σχέδια». Στη βάση των προτεραιοτήτων της αναπτυξιακής πολιτικής και των διεθνών κοινωνικοοικονομικών συνθηκών οι επιμέρους επενδυτικές δράσεις κατατάσσονται σε πέντε κατηγορίες και επιδοτούνται ανάλογα (παρ.1). Με κοινή Υπουργική απόφαση καθορίζονται τα επενδυτικά σχέδια στον αγροτικό τομέα που εμπίπτουν στο παράρτημα I της Συνθήκης της Ε.Ε. και προσδιορίζονται οι πρόσθετοι όροι για τις ενισχύσεις των συγκεκριμένων περιπτώσεων (παρ.2). Επίσης, ενισχύονται, υπό προϋποθέσεις, επιχειρηματικές δράσεις στην αλλοδαπή που εμπίπτουν στην κατηγορία των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (παρ.3). Εξαιρούνται από τις ενισχύσεις του Σχ/Ν επενδύσεις στους κλάδους της χαλυβουργίας, των συνθετικών ινών, της ναυπηγικής και ναυπηγοεπισκευαστικής, των δημόσιων επιχειρήσεων και οργανισμών, καθώς και επιχειρήσεων με ειδική νομική μορφή (παρ.4). Τέλος, προσδιορίζονται αναλυτικά ποιες δαπάνες ενισχύονται και ποιες εξαιρούνται, όπως επίσης, ορίζεται το 8% του κόστους του ενισχυόμενου σχεδίου ως ανώτατο όριο για τις άυλες επενδύσεις .

Το **άρθρο 4** αναφέρεται στις παρεχόμενες ενισχύσεις οι οποίες δεν μπορούν να υπερβούν σε καθαρό Ισοδύναμο Επιχορήγησης τα εγκεκριμένα από την Ε. Ε ποσοστά στο Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων (παρ.2). Τα ποσοστά ενίσχυσης κυμαίνονται, ανάλογα με την κατηγορία και την γεωγραφική περιοχή που πραγματοποιείται η επένδυση, από: 13%-40% για τις περιπτώσεις επιχορηγήσεων και επιδοτήσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης, από 50%-100% για τις περιπτώσεις φορολογικών

απαλλαγών και από 18,4%- 48,1% για τις περιπτώσεις επιχορήγησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης (παρ. 1). Επιπλέον ενίσχυση η οποία φθάνει και το 15%, ανάλογα με το κατά κεφαλή ΑΕΠ της περιοχής που υλοποιείται η επένδυση, χορηγείται στις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (παρ.4). Το συνολικό ποσοστό της ενίσχυσης σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να υπερβεί το 55% του συνολικού κόστους (παρ. 5). Τέλος, περιλαμβάνονται ειδικές ρυθμίσεις, όσον αφορά επενδύσεις άνω των πενήντα εκατ. ευρώ και επενδύσεις στον τομέα της αυτοκινητοβιομηχανίας (παρ. 6, 7).

Με το **άρθρο 5** καθορίζονται οι προϋποθέσεις, οι περιορισμοί και οι όροι για τη χορήγηση των ενισχύσεων. Ειδικότερα, ως ελάχιστο ύψος επένδυσης για την υπαγωγή στο καθεστώς των ενισχύσεων ορίζονται τα 500 χιλ. ευρώ για τις μεγάλες επιχειρήσεις, ποσό που κατεβαίνει μέχρι και τα 100 χιλ. ευρώ για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις (παρ. 1^α). Με εξαίρεση, τις Ιερές Μονές και την Ιερή Κοινότητα του Αγίου Ορους, όλες οι υπόλοιπες επιχειρήσεις με επενδυτικά σχέδια άνω των 200 χιλ. ευρώ πρέπει να λειτουργούν με εταιρική ή συνεταιριστική μορφή (παρ.2). Η ίδια συμμετοχή του επενδυτή, η οποία δεν μπορεί να μειωθεί στη συνέχεια, δεν μπορεί να είναι χαμηλότερη από το 25% του ενισχυόμενου κόστους της επένδυσης (παρ.3). Η αύξηση του κόστους που ενισχύεται, σε περιπτώσεις αναμόρφωσης, δεν μπορεί να υπερβεί το 15% του εγκεκριμένου (παρ. 4), ενώ η προθεσμία ολοκλήρωσης της επένδυσης μπορεί να παραταθεί, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, για δύο το πολύ χρόνια (παρ.5). Οι επενδύσεις που πραγματοποιήθηκαν πριν την υποβολή αίτησης υπαγωγής δεν μπορούν να συμπεριληφθούν στο επιχορηγούμενο κόστος, με την εξαίρεση των επενδύσεων αποκατάστασης ζημιών από πυρκαγιές, πλημμύρες ή άλλα φυσικά φαινόμενα (παρ. 6). Στη συνέχεια, αναφέρονται αναλυτικά οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται: α) σε περιπτώσεις χρήσης επενδυτικού δανείου (παρ.7), β) σε περιπτώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης για την επιδότηση του κόστους του μισθωμένου εξοπλισμού (παρ.8), γ) σε περιπτώσεις δημιουργίας νέων θέσεων απασχόλησης για την επιδότηση του κόστους της απασχόλησης (παρ.9) και σε περιπτώσεις εφαρμογής της ενίσχυσης της φορολογικής απαλλαγής (παρ 26). Ο χαρακτηρισμός προϊόντων ή υπηρεσιών ως εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας, ο χαρακτηρισμός προϊόντων και παραγωγικών διαδικασιών ως καινοτομικών, καθώς και ο χαρακτηρισμός προϊόντων ή υπηρεσιών ως 'νέων' είναι αρμοδιότητες της Ειδικής Επιτροπής Εμπειρογνομόνων της Γενικής Γραμματείας Ανάπτυξης του Υπουργείου Ανάπτυξης (παρ.10, 11, 15). Για την ένταξη σχεδίων στην κατηγορία των περιβαλλοντικών επενδύσεων αρμόδιο είναι το

Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, ενώ για την ένταξη τους στην κατηγορία των ενεργειακών επενδύσεων αρμόδια είναι η Γενική Γραμματεία Ενέργειας του Υπουργείου Ανάπτυξης (παρ.14). Τέλος, ορίζονται οι αρμόδιες αρχές, καθώς και οι όροι που πρέπει να πληρούνται, για την έγκριση επενδυτικών σχεδίων: i) ίδρυσης ή επέκτασης ξενοδοχειακών μονάδων, ii) αποκατάστασης και μετατροπής παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων σε ξενοδοχειακές μονάδες, iii) εκσυγχρονισμού ξενοδοχειακών μονάδων ή τουριστικών οργανωμένων κατασκηνώσεων, iv) δημιουργίας λιμένων σκαφών αναψυχής, v) συνεδριακών, χιονοδρομικών κέντρων, καθώς και κέντρων που εξυπηρετούν τις λοιπές μορφές εναλλακτικού τουρισμού, vi) ίδρυσης σταθμών αυτοκινήτων δημόσιας χρήσης, vii) δημιουργίας κέντρων αποθεραπείας και αποκατάστασης και viii) μεταλλευτικών επενδύσεων και επενδύσεων εξόρυξης (παρ. 16, 17, 18,19, 20, 21, 22, 23, 24,25).

Το **άρθρο 6** προσδιορίζει τα κριτήρια υπαγωγής στο καθεστώς των ενισχύσεων ομαδοποιημένα σε τέσσερις κατηγορίες. Η πρώτη κατηγορία κριτηρίων αναφέρεται στην εμπειρία, στην φερεγγυότητα και στις οικονομικές δυνατότητες του επενδυτικού φορέα. Στη συνέχεια, εξετάζονται χαρακτηριστικά του προτεινόμενου επενδυτικού σχεδίου (πληρότητα επιχειρηματικού σχεδιασμού, ολοκληρωμένος χαρακτήρας της επένδυσης, προοπτικές του κλάδου...). Η τρίτη κατηγορία κριτηρίων αφορά στις επιπτώσεις της επένδυσης στην απασχόληση, στην τοπική οικονομία, στο περιβάλλον, στις εξαγωγές και εν γένει στην κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη της χώρας. Τέλος, τα υποβαλλόμενα επενδυτικά σχέδια αξιολογούνται και με ειδικά κριτήρια ανάλογα με τον τομέα παραγωγικής δραστηριότητας που εντάσσονται.

Με το **άρθρο 7** καθορίζονται οι αρμοδιότητες των δημόσιων φορέων που εμπλέκονται στις διαδικασίες υπαγωγής επενδυτικών σχεδίων στο καθεστώς των ενισχύσεων και αναλύονται οι διαδικασίες εφαρμογής των ενισχύσεων. Αναλυτικότερα οι αιτήσεις υπαγωγής υποβάλλονται ανάλογα με το αντικείμενο του επενδυτικού σχεδίου και το ύψος της χρηματοδοτικής δαπάνης στη Γενική Δ/νση Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, στις Δ/νσεις Σχεδιασμού και Ανάπτυξης των Περιφερειών, στο Ελληνικό Κέντρο Επενδύσεων και στη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης (παρ.1). Δεν επιτρέπεται η πολλαπλή υποβολή από τον ίδιο φορέα αίτησης για επενδύσεις κατά βάση ίδιες (παρ.2). Η αίτηση υπαγωγής πρέπει να συνοδεύεται από τεχνικοοικονομική

μελέτη καθώς και αποδεικτικό καταβολής του καθορισμένου χρηματικού ποσού (παρ.3). Τυχόν επιπρόσθετα δικαιολογητικά, καθώς και τα τεχνικοοικονομικά στοιχεία που πρέπει να υποβάλλονται με την αίτηση υπαγωγής καθορίζονται από τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών (παρ.4). Περιπτώσεις ελλιπών δικαιολογητικών τίθενται στο αρχείο χωρίς να εξετασθούν, όπως επίσης δεν επανεξετάζονται και αιτήματα τα οποία έχουν απορριφθεί (παρ. 5, 14). Οι αξιολογήσεις των επενδύσεων πραγματοποιούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες ή και από εξωτερικούς αξιολογητές και εμπειρογνώμονες και το διάστημα που μεσολαβεί από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης έως και την απόφαση υπαγωγής δεν ξεπερνά του τρεις ή τους τέσσερις μήνες αντίστοιχα για τα επιχειρηματικά σχέδια διάσωσης και αναδιάρθρωσης (παρ.7, 8). Τα επενδυτικά σχέδια που συγκεντρώνουν την ελάχιστη απαιτούμενη βαθμολογία, και εφόσον το διατιθέμενο ποσό επαρκεί, εντάσσονται προς υπαγωγή (παρ.9). Οι αποφάσεις υπαγωγής, όπως επίσης και οι λοιπές αποφάσεις που αφορούν τις επενδύσεις που ενισχύονται (ολοκλήρωσης, τροποποίησης, ανάκλησης υπαγωγής...) εκδίδονται, ανάλογα με την περίπτωση, από τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών, τον Υπουργό Ανάπτυξης ή τους Γενικούς Γραμματείς των Περιφερειών (παρ.11). Το ετήσιο ύψος των επιχορηγήσεων και επιδοτήσεων ανά φορέα υπαγωγής καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών (παρ. 13). Στη συνέχεια, ορίζονται πέντε κατηγορίες Γνωμοδοτικών Επιτροπών οι οποίες είναι υπεύθυνες, κατά περίπτωση, για τις αιτήσεις υπαγωγής στον αναπτυξιακό νόμο (παρ.15). Υπεύθυνες για την παρακολούθηση και τον έλεγχο των επενδύσεων που έχουν υπαχθεί στο καθεστώς των ενισχύσεων είναι οι υπηρεσίες και τα όργανα ελέγχου του κατά περίπτωση αρμόδιου φορέα υπαγωγής (παρ.16). Τα όργανα ελέγχου του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών και τα Περιφερειακά Όργανα Ελέγχου συνιστώνται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, ενώ με κοινή απόφαση με τον Υπουργό Ανάπτυξης συνιστώνται τα όργανα ελέγχου του Υπουργείου Ανάπτυξης. Επίσης, είναι στη διακριτική ευχέρεια του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών η σύσταση ειδικών οργάνων επανελέγχου των επενδύσεων που θα υπαχθούν στο παρόν Σχ/Ν, ή έχουν υπαχθεί στο Ν. 2601/98, ή σε προγενέστερους αναπτυξιακούς νόμους (παρ. 16). Τέλος, προβλέπεται η εγκατάσταση πληροφοριακού συστήματος παρακολούθησης των επενδύσεων στους κατά τόπους αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες (παρ. 21).

Με το **άρθρο 8** καθορίζονται οι τρόποι καταβολής των ενισχύσεων. Το 50% της

συνολικής επιχορήγησης καταβάλλεται με την πιστοποίηση της υλοποίησης του 50% της επένδυσης και το υπόλοιπο 50% με την πιστοποίηση ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας. Δίνεται επίσης η δυνατότητα, με συγκεκριμένες προϋποθέσεις, εφάπαξ προκαταβολής μέχρι του 30% της προβλεπόμενης επιχορήγησης. Η πιστοποίηση της ολοκλήρωσης της επένδυσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας γίνεται μετά την κατάθεση των απαιτούμενων δικαιολογητικών, εντός έξι μηνών το αργότερο από την λήξη της προθεσμίας ολοκλήρωσης. Η μη υποβολή τους εντός του προαναφερόμενου διαστήματος, καθιστά την επένδυση μη ολοκληρωθείσα και ανακαλείται η απόφαση υπαγωγής της (παρ. 1). Η επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης καταβάλλεται μετά την εγκατάσταση του συνόλου του μισθωμένου εξοπλισμού στην μονάδα, σε δόσεις που ακολουθούν την εκάστοτε πληρωμή του μισθώματος από την επιχείρηση (παρ.2). Η επιχορήγηση του κόστους απασχόλησης αφορά μόνο τις συνδεδεμένες με την επένδυση θέσεις εργασίας και για την καταβολή του πρώτου μέρους της ενίσχυσης, απαιτείται πιστοποίηση της ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης (παρ.3). Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για τις προαναφερόμενες κατηγορίες ενισχύσεων ορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών (παρ.4). Τέλος, δεν επιτρέπεται εκχώρηση της επιχορήγησης σε τρίτους, παρά μόνο κατ' εξαίρεση σε τράπεζες για την παροχή βραχυπρόθεσμου δανεισμού (παρ.5).

Το **άρθρο 9** αναφέρεται στα ειδικά καθεστάτα ενίσχυσης τα οποία θεσπίζονται με προεδρικά διατάγματα και μετά από την εκπόνηση ειδικής μελέτης σκοπιμότητας για συγκεκριμένες περιφέρειες ή τμήματα τους, καθώς και για ορισμένες κατηγορίες επιχειρήσεων ή επενδύσεων (παρ.1). Επίσης, μεταποιητικές ή μεταλλευτικές μονάδες υφιστάμενων φορέων που απασχολούν τουλάχιστον 100 άτομα μπορούν να υπαχθούν στις ενισχύσεις, εφόσον υποβάλλουν ένα ολοκληρωμένο πολυετές επιχειρηματικό σχέδιο αναδιάρθρωσης και εφόσον θεωρηθούν ότι βρίσκονται σε ιδιαίτερα δυσμενή κατάσταση (παρ.2). Τέλος στις διατάξεις του παρόντος Σχ/Ν υπάγονται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Ανάπτυξης, καθώς και των κατά περίπτωση συναρμόδιων υπουργών, επενδύσεις ύψους 50 εκατ. ευρώ που έχουν σημαντικές επιπτώσεις στη διεθνή ανταγωνιστικότητα της χώρας και στην απασχόληση (παρ.3).

Με το **άρθρο 10** καθορίζονται οι υποχρεώσεις των ενισχυόμενων επιχειρήσεων και

οι συνέπειες της μη τήρησης τους. Ειδικότερα, οι επιχειρήσεις των οποίων οι επενδύσεις έχουν υπαχθεί στον αναπτυξιακό νόμο οφείλουν, για μία πενταετία από τη δημοσίευση της απόφασης έναρξης της παραγωγικής τους λειτουργίας, να τηρούν τους όρους της υπαγωγής, να μη σταματούν την παραγωγική δραστηριότητα ή τη λειτουργία της επιχείρησης, να μη μεταβάλλουν τα πάγια περιουσιακά στοιχεία και το καταστατικό της εταιρείας, και να μην εκμισθώνουν μέρος ή το σύνολο της ενισχυθείσας επένδυσης. Επίσης, το πενταετές διάστημα αφορά και τη διατήρηση των θέσεων απασχόλησης οι οποίες έχουν ενισχυθεί (παρ.1). Οι κυρώσεις που επιβάλλονται σε περίπτωση μη τήρησης των υποχρεώσεων αφορούν στην επιστροφή μέρους ή του συνόλου της ενίσχυσης, ανάλογα με το είδος και το χρόνο της παράβασης (παρ.2).

Το **άρθρο 11** αναφέρεται στη σύσταση Επιτροπής απλοποίησης των διαδικασιών Ιδιωτικών Επενδύσεων στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών με σκοπό την απλοποίηση των διαδικασιών, καθώς και στην υπαγωγή των επενδύσεων σε Ενιαίο Φορέα Διαχείρισης και Ελέγχου.

Τέλος, το **άρθρο 12** περιλαμβάνει τις μεταβατικές και τελικές διατάξεις μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος Σχ/Ν.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ Α.Ν 3299/2004

3.1.1 ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΥΠΑΓΟΝΤΑΙ ΣΤΟΝ ΝΕΟ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΝΟΜΟ

Στον αναπτυξιακό νόμο υπάγονται επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους πιο κάτω τομείς:

Πρωτογενή: (π.χ. θερμοκήπια, κτηνοτροφικές μονάδες, επιχειρήσεις ιχθυοκαλλιέργειας, κ.α.).

Δευτερογενή: (π.χ. μεταποιητικές επιχειρήσεις, ενέργεια, κ.α.).

Τριτογενή:

- τουρισμός (ξενοδοχειακές μονάδες, συνεδριακά κέντρα, μαρίνες, θεματικά πάρκα, γήπεδα γκολφ, αξιοποίηση ιαματικών πηγών, κέντρα θαλασσοθεραπείας, κέντρα προπονητικού-αθλητικού τουρισμού, κέντρα τουρισμού υγείας, κ.α.).
- λοιπές υπηρεσίες (π.χ. εργαστήρια εφαρμοσμένης βιομηχανικής έρευνας, εμπορευματικά κέντρα, ανάπτυξη λογισμικού, υπηρεσίες εφοδιαστικής αλυσίδας, διαμετακομιστικά κέντρα, κ.α.).

Οι επιχειρηματικές δραστηριότητες που υπάγονται στις διατάξεις του Νόμου διακρίνονται σε πέντε κατηγορίες και περιγράφονται αναλυτικά. Αναφέρονται επίσης οι εξαιρούμενες περιπτώσεις που υπάγονται σε άλλες μορφές ενίσχυσης.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 1

(i) Επενδυτικά σχέδια εξόρυξης και θραύσης βιομηχανικών ορυκτών και αδρανών υλικών.

(ii) Επενδυτικά σχέδια σε μηχανικά μέσα σποράς, καλλιέργειας και συγκομιδής αγροτικών προϊόντων τα οποία πραγματοποιούνται από αγροτικούς ή αγροτοβιομηχανικούς συνεταιρισμούς, καθώς και ομάδες παραγωγών ή ενώσεις ομάδων παραγωγών, οι οποίες έχουν συσταθεί σύμφωνα με την Κοινοτική νομοθεσία.

(iii) Επενδυτικά σχέδια τυποποίησης, συσκευασίας ή συντήρησης γεωργικών ή κτηνοτροφικών προϊόντων ή προϊόντων αλιείας και ιχθυοτροφίας μη προερχόμενα από μεταποιητική δραστηριότητα.

(iv) Επενδυτικά σχέδια γεωργικών επιχειρήσεων θερμοκηπιακού τύπου και βιολογικής γεωργίας, κτηνοτροφικών επιχειρήσεων εσταυλισμένου ή ημισταυλισμένου τύπου και αλιευτικές επιχειρήσεις (υδατοκαλλιέργειες) σύγχρονης τεχνολογίας.

(v) Επενδυτικά σχέδια εξόρυξης, επεξεργασίας και εν γένει αξιοποίησης βιομηχανικών ορυκτών. Επενδυτικά σχέδια λατόμευσης και αξιοποίησης μαρμάρων υπό την προϋπόθεση ότι περιλαμβάνουν εξοπλισμό κοπής και επεξεργασίας.

(vi) Μεταλλευτικά επενδυτικά σχέδια.

(vii) Επενδυτικά σχέδια στον τομέα της μεταποίησης , πλην εκείνων για τα οποία απαιτείται για την υπαγωγή τους έκδοση κοινής υπουργικής απόφασης.

(viii) Επενδυτικά σχέδια παραγωγής ενέργειας σε μορφή θερμού νερού ή ατμού.

(ix) Επενδυτικά σχέδια παραγωγής βιοκαυσίμων ή στερεών καυσίμων από βιομάζα, επενδυτικά σχέδια παραγωγής βιομάζας από φυτά, με σκοπό τη χρήση της ως πρώτης ύλης για την παραγωγή ενέργειας.

(x) Επενδυτικά σχέδια για την αφαλάτωση θαλασσινού ή υφάλμυρου νερού για την παραγωγή πόσιμου ύδατος.

(xi) Επενδυτικά σχέδια για την παραγωγή ή/και τυποποίηση προϊόντων γεωγραφικής ένδειξης (Π.Γ.Ε.) ή/και προϊόντων προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης (Π.Ο.Π.) εφόσον γίνονται από επιχειρήσεις που στεγάζονται σε παραδοσιακά ή διατηρητέα λιθόκτιστα κτίρια ή και κτιριακά συγκροτήματα βιομηχανικού χαρακτήρα, πλην εκείνων για τα οποία απαιτείται έκδοση κοινής υπουργικής απόφασης.

(xii) Ίδρυση, επέκταση, εκσυγχρονισμός θεματικών πάρκων που αποτελούν οργανωμένες μορφές τουρισμού οι οποίες διαφοροποιούν ή διευρύνουν το τουριστικό προϊόν και παρέχουν ολοκληρωμένης μορφής υποδομές και υπηρεσίες συμπεριλαμβανομένων κατ' ελάχιστον των υπηρεσιών στέγασης σίτισης, στέγασης ψυχαγωγίας και κοινωνικής μέριμνας.

(xiii) Ίδρυση, επέκταση, εκσυγχρονισμός αυτοκινητοδρομίων απαραίτητων για την τουριστική ανάπτυξη της χώρας.

(xiv) Επενδυτικά σχέδια για την ανέγερση και εκμετάλλευση βιοτεχνικών κέντρων και κτιρίων στις ειδικές βιοτεχνικές και βιομηχανικές ζώνες που καθορίζονται στο πλαίσιο του πολεοδομικού και χωροταξικού σχεδιασμού, καθώς και χώρων κοινωνικών και πολιτιστικών λειτουργιών, κεντρικών αγορών και σφαγείων που γίνονται από επιχειρήσεις Ο.Τ.Α. α' ή β' βαθμού ή συνεταιρισμούς. Επίσης επενδυτικά σχέδια των ως άνω φορέων για τη μετασκευή και διαμόρφωση παλαιών βιομηχανοστασίων και λοιπών εγκαταστάσεων για χώρους κοινωνικών και πολιτιστικών λειτουργιών, εκθεσιακών κέντρων, κεντρικών αγορών και σφαγείων.

(xv) Επενδυτικά σχέδια επιχειρήσεων υγρών καυσίμων και υγραερίων, για τη δημιουργία εγκαταστάσεων αποθήκευσης ή για την προμήθεια εξοπλισμού μεταφοράς υγρών καυσίμων και υγραερίων σε νησί.

(xvi) Επενδυτικά σχέδια για τη δημιουργία κέντρων αποθεραπείας και αποκατάστασης, όπως αυτά καθορίζονται με το άρθρο 10 του Ν. 2072/1992 και επενδυτικά σχέδια για την παροχή στέγης αυτόνομης διαβίωσης, σε άτομα με ειδικές ανάγκες.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 2

Ίδρυση ή επέκταση ξενοδοχειακών μονάδων κατηγορίας τουλάχιστον τριών αστερών (3*), πρώην Β' τάξης.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 3

Επενδυτικά σχέδια για την ίδρυση δημόσιας χρήσης κλειστών σταθμών ιδιωτικής χρήσεως επιβατηγών αυτοκινήτων χωρητικότητας τουλάχιστον σαράντα (40) θέσεων, επιπλέον εκείνων που επιβάλλει ο Γενικός Οικοδομικός Κανονισμός (Γ.Ο.Κ) για την κάλυψη των μόνιμων αναγκών που προκύπτουν από τις χρήσεις του κτιρίου, εφόσον γίνονται από επιχειρήσεις εκμετάλλευσης δημόσιας χρήσεως, υπέργειων, υπόγειων ή και πλωτών σταθμών αυτοκινήτων. Επίσης, επενδυτικά σχέδια για την ίδρυση δημόσιας χρήσης στεγασμένων ή/και ημιστεγασμένων σταθμών φορτηγών, λεωφορείων και άλλων εν γένει βαρέων οχημάτων τουλάχιστον 30 θέσεων.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 4

(i) Επενδυτικά σχέδια παραγωγής ηλεκτρισμού από ήπιες μορφές ενέργειας και ειδικότερα την αιολική, την ηλιακή, την υδροηλεκτρική, τη γεωθερμική και τη βιομάζα, επενδυτικά σχέδια συμπαραγωγής ηλεκτρισμού και θερμότητας.

(ii) Επενδυτικά σχέδια για τη μετεγκατάσταση βυρσοδεψείων από τους Νομούς Αττικής, Θεσσαλονίκης και Χανίων εντός Βιομηχανικών και Επιχειρηματικών Περιοχών (Β.Ε.ΠΕ.), στις οποίες υφίστανται οι κατάλληλες υποδομές και προβλέπεται η εγκατάστασή τους.

(iii) Εκσυγχρονισμός ολοκληρωμένης μορφής λειτουργουσών ξενοδοχειακών μονάδων κατηγορίας τουλάχιστον δύο αστέρων (2*), πρώην Γ' τάξης ή ξενοδοχειακών μονάδων που έχουν διακόψει προσωρινά τη λειτουργία τους για πέντε έτη κατ' ανώτατο όριο, χωρίς στο διάστημα αυτό να έχει γίνει αλλαγή στη χρήση του κτιρίου και υπό τον όρο ότι κατά το χρόνο της προσωρινής διακοπής της λειτουργίας τους ήταν τουλάχιστον κατηγορίας δύο αστέρων (2*), πρώην Γ' τάξης.

(iv) Εκσυγχρονισμός ολοκληρωμένης μορφής λειτουργουσών ξενοδοχειακών μονάδων κατώτερης κατηγορίας των δύο αστέρων (2*), πρώην Γ' τάξης, σε κτίρια που χαρακτηρίζονται διατηρητέα ή παραδοσιακά, εφόσον με τον εκσυγχρονισμό τους αναβαθμίζονται τουλάχιστον σε κατηγορία δύο αστέρων (2*), πρώην Γ' τάξης..

Επίσης εκσυγχρονισμός ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχειακών μονάδων που έχουν διακόψει προσωρινά τη λειτουργία τους για πέντε έτη κατ' ανώτατο όριο, χωρίς στο διάστημα αυτό να έχει γίνει αλλαγή στη χρήση του κτιρίου και υπό τον όρο ότι με τον εκσυγχρονισμό τους αναβαθμίζονται τουλάχιστον σε κατηγορία δύο αστέρων (2*), πρώην Γ' τάξης.

(v) Εκσυγχρονισμός ξενοδοχειακών μονάδων που αφορά τη δημιουργία συμπληρωματικών εγκαταστάσεων με την προσθήκη νέων κοινόχρηστων χώρων, νέων χρήσεων επί κοινοχρήστων χώρων, πισινών και αθλητικών εγκαταστάσεων σε ξενοδοχειακές μονάδες τουλάχιστον κατηγορίας δύο αστέρων (2*), πρώην Γ' τάξης, με σκοπό την παροχή πρόσθετων υπηρεσιών.

(vi) Μετατροπή παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων σε ξενοδοχειακές μονάδες τουλάχιστον κατηγορίας δύο αστέρων (2*), πρώην Γ' τάξης.

(vii) Εκσυγχρονισμός ολοκληρωμένης μορφής λειτουργουσών τουριστικών οργανωμένων κατασκηνώσεων (campings) τουλάχιστον Γ' τάξης.

(viii) Ίδρυση, επέκταση, εκσυγχρονισμός συνεδριακών κέντρων.

(ix) Ίδρυση, επέκταση, εκσυγχρονισμός χιονοδρομικών κέντρων.

(x) Ίδρυση, επέκταση, εκσυγχρονισμός αξιοποίησης ιαματικών πηγών.

(xi) Ίδρυση, επέκταση, εκσυγχρονισμός τουριστικών λιμένων σκαφών αναψυχής (μαρίνες) για επενδυτικά σχέδια που γίνονται με πρωτοβουλία οποιουδήποτε φυσικού ή νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου.

(xii) Ίδρυση, επέκταση, εκσυγχρονισμός γηπέδων γκολφ.

(xiii) Ίδρυση, επέκταση, εκσυγχρονισμός κέντρων θαλασσοθεραπείας.

(xiv) Ίδρυση, επέκταση, εκσυγχρονισμός κέντρων τουρισμού υγείας.

(xv) Ίδρυση, επέκταση, εκσυγχρονισμός κέντρων προπονητικού-αθλητικού τουρισμού.

(xvi) Επενδυτικά σχέδια συνεργαζόμενων εμπορικών και μεταφορικών επιχειρήσεων, υπό ενιαίο φορέα, για την δημιουργία εμπορευματικών σταθμών και διαμετακομιστικών κέντρων, όπως αυτά θα οριστούν με την κοινή υπουργική απόφαση.

(xvii) Επενδυτικά σχέδια των μεταφορικών επιχειρήσεων για τη δημιουργία υποδομών αποθήκευσης, συσκευασίας και τυποποίησης καθώς και κλειστών χώρων στάθμευσης φορτηγών οχημάτων, όπως αυτά θα οριστούν με την κοινή υπουργική απόφαση.

(xviii) Επενδυτικά σχέδια για την παροχή υπηρεσιών εφοδιαστικής αλυσίδας.

(xix) Επενδυτικά σχέδια για τη δημιουργία ευρυζωνικών δικτυακών υποδομών και συναφούς εξοπλισμού που εξασφαλίζει την πρόσβαση σε πολίτες ή επιχειρήσεις, σε επίπεδο ΟΤΑ, Περιφερειών κλπ. ή άλλης γεωγραφικής περιοχής με επιχειρηματικό ενδιαφέρον.

(xx) Επενδυτικά σχέδια παροχής καινοτομικών τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών ευρείας κλίμακας τα οποία βασίζονται στην ευρυζωνική υποδομή.

(xxi) Επενδυτικά σχέδια ανάπτυξης λογισμικού.

(xxii) Επενδυτικά σχέδια για τη δημιουργία εργαστηρίων εφαρμοσμένης βιομηχανικής, ενεργειακής, μεταλλευτικής, γεωργικής, κτηνοτροφικής, δασικής και ιχθυοκαλλιεργητικής έρευνας. Επίσης, επενδυτικά σχέδια ανάπτυξης τεχνολογιών και βιομηχανικών σχεδίων.

(xxiii) Επενδυτικά σχέδια για την παροχή υπηρεσιών εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας.

(xxiv) Επενδυτικά σχέδια για τη δημιουργία εργαστηρίων παροχής υπηρεσιών

ποιότητας ή/και υψηλής τεχνολογίας, πιστοποιήσεων, δοκιμών ελέγχου και διακριβώσεων.

(xxv) Επενδυτικά σχέδια των επιχειρήσεων εκμετάλλευσης μέσω μεταφοράς ανθρώπων και εμπορευμάτων σε απομονωμένες, δυσπρόσιτες και απομακρυσμένες περιοχές, όπως ορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εμπορικής Ναυτιλίας.

(xxvi) Επενδυτικά σχέδια προστασίας του περιβάλλοντος, περιορισμού της ρύπανσης του εδάφους, του υπεδάφους, των υδάτων και της ατμόσφαιρας, αποκατάστασης του φυσικού περιβάλλοντος και ανακύκλισης του ύδατος και αφαλάτωσης θαλασσινού ή υφάλμυρου νερού.

(xxvii) Επενδυτικά σχέδια για αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, υποκατάσταση υγρών καυσίμων ή ηλεκτρικής ενέργειας με αέρια καύσιμα, επεξεργασμένα απορριπτόμενα υλικά από εγχώριες βιομηχανίες, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ανάκτηση απορριπτόμενης θερμότητας, καθώς και συμπαραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας.

(xxviii) Επενδυτικά σχέδια για εξοικονόμηση ενέργειας, υπό την προϋπόθεση ότι το επενδυτικό σχέδιο δεν αφορά τον παραγωγικό εξοπλισμό, αλλά τον εξοπλισμό και τις εγκαταστάσεις κίνησης λειτουργίας της μονάδας και από αυτήν προκύπτει μείωση τουλάχιστον 10% της καταναλισκόμενης ενέργειας.

(xxix) Επενδυτικά σχέδια παραγωγής νέων προϊόντων ή/και υπηρεσιών ή προϊόντων εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας.

(xxx) Επενδυτικά σχέδια για ίδρυση, επέκταση, εκσυγχρονισμό εργαστηρίων εφαρμοσμένης βιομηχανικής ή μεταλλευτικής ή ενεργειακής έρευνας.

(xxxi) Επενδυτικά σχέδια εισαγωγής και προσαρμογής περιβαλλοντικά φιλικής τεχνολογίας στην παραγωγική διαδικασία.

(xxxii) Επενδυτικά σχέδια παραγωγής καινοτομικών προϊόντων ή υπηρεσιών εισαγωγής καινοτομιών στην παραγωγική διαδικασία και εμπορευματοποίησης πρωτοτύπων προϊόντων και υπηρεσιών.

(xxxiii) Επενδυτικά σχέδια που στοχεύουν στην αναβάθμιση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων ή και υπηρεσιών.

(xxxiv) Επενδυτικά σχέδια για αγορά και εγκατάσταση νέων σύγχρονων συστημάτων αυτοματοποίησης διαδικασιών και μηχανοργάνωσης αποθηκών συμπεριλαμβανομένου και του αναγκαίου λογισμικού για την δημιουργία επέκταση ή/και ανάπτυξη στον χώρο του βιομηχανοστασίου στο πλαίσιο του εκσυγχρονισμού της εφοδιαστικής αλυσίδας.

(xxxv) Επενδυτικά σχέδια ίδρυσης ή επέκτασης βιομηχανικών ή βιοτεχνικών μονάδων για την εναλλακτική διαχείριση συσκευασιών και άλλων προϊόντων που έχουν αναλωθεί στην Ελλάδα, για παραγωγή πρώτων υλών και λοιπών υλικών από αυτά.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 5

Επενδυτικά σχέδια υλοποίησης ολοκληρωμένου πολυετούς (2-5 ετών) επιχειρηματικού σχεδίου φορέων (για τους οποίους έχει παρέλθει πενταετία από τη σύστασή τους) των μεταποιητικών και μεταλλευτικών επιχειρήσεων ελαχίστου συνολικού κόστους 3.000.000 ΕΥΡΩ, και επιχειρήσεων ανάπτυξης λογισμικού ελάχιστου συνολικού κόστους 1.500.000 ΕΥΡΩ που περιλαμβάνουν τον τεχνολογικό, διοικητικό, οργανωτικό και επιχειρησιακό εκσυγχρονισμό και ανάπτυξη, καθώς και τις αναγκαίες ενέργειες κατάρτισης των εργαζομένων.

Παραγωγή προϊόντων / υπηρεσιών από την σύμπραξη μη ομοειδών επιχειρήσεων (κατά πρότιμηση από διαφορετικούς κλάδους) με στόχο την παραγωγή σημαντικά ή τελείως διαφοροποιημένων των υφιστάμενων προϊόντων ή υπηρεσιών των επιχειρήσεων αυτών.

Η ανωτέρω κατηγοριοποίηση έχει σαν στόχο την:

Ενίσχυση της ανταγωνιστικής θέσης της εκάστοτε κατηγορίας στη διεθνή αγορά.

Παραγωγή και προώθηση Επώνυμων Προϊόντων και Υπηρεσιών.

Καθετοποίηση παραγωγής / Ανάπτυξη ολοκληρωμένων συστημάτων προϊόντων / υπηρεσιών ή συμπληρωματικών προϊόντων και υπηρεσιών.

Παραγωγή προϊόντων ή/ και υπηρεσιών σημαντικά ή τελείως διαφοροποιημένων των υφιστάμενων βασικών προϊόντων ή υπηρεσιών της επιχείρησης.

Μεταφορά παραγωγικών - ερευνητικών δραστηριοτήτων από το εξωτερικό στην Ελληνική Επικράτεια.

3.1.2 ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΚΙΝΗΤΡΩΝ ΠΟΥ ΧΩΡΙΖΕΤΑΙ Η ΧΩΡΑ

Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου, η Επικράτεια διαιρείται σε τέσσερις (4) περιοχές ως εξής:

ΠΕΡΙΟΧΗ Α': Περιλαμβάνει τους Νομούς Αττικής και Θεσσαλονίκης, πλην των τμημάτων τους που εντάσσονται στις λοιπές περιοχές.

ΠΕΡΙΟΧΗ Β': Περιλαμβάνει τις Βιομηχανικές Επιχειρηματικές Περιοχές (Β.Ε.ΠΕ)., την Επαρχία Λαγκαδά και το τμήμα δυτικά του ποταμού Αξιού του Νομού Θεσσαλονίκης και την επαρχία Τροιζηνίας του Νομού Αττικής.

ΠΕΡΙΟΧΗ Γ': Περιλαμβάνει τη Ζώνη Λαυρεωτικής του Νομού Αττικής, όπως αυτή καθορίστηκε με την 37349/5.11.1991 (ΦΕΚ 950 Β') κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, Οικονομίας και Οικονομικών και Εσωτερικών καθώς και τις περιφέρειες, τους νομούς ή τα τμήματα νομών της Επικράτειας που δεν εντάσσονται στις περιοχές Δ', Β' και Α'.

ΠΕΡΙΟΧΗ Δ': Η περιοχή Δ' διαιρείται στις υποπεριοχές Δ1, Δ2 και Δ3 ως εξής:

Δ1: Περιλαμβάνει την παραμεθόριο ζώνη του ηπειρωτικού τμήματος της Διοικητικής Περιφέρειας της Κεντρικής και Δυτικής Μακεδονίας σε απόσταση 20 χλμ από τα σύνορα, στην οποία εντάσσονται και οι δήμοι ή οι κοινότητες των οποίων τα διοικητικά όρια τέμνονται από την ζώνη αυτή, το Νομό Δωδεκανήσου πλην της περιοχής που καθορίζεται από την Υπουργική απόφαση του γενικού πολεοδομικού σχεδίου της πόλης Ρόδου, τα νησιά της Διοικητικής Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, Θεσσαλίας, Ιονίων Νήσων, Στερεάς Ελλάδος, Αττικής, Νοτίου Αιγαίου και Κρήτης με πληθυσμό μέχρι 3.100 κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 1991.

Δ2: Περιλαμβάνει την παραμεθόριο ζώνη του ηπειρωτικού τμήματος της Διοικητικής Περιφέρειας Ηπείρου σε απόσταση 20 χλμ από τα σύνορα στην οποία εντάσσονται και οι δήμοι και οι Κοινότητες των οποίων τα διοικητικά όρια τέμνονται από τη ζώνη αυτή, τις Β.Ε.Π.Ε. της Διοικητικής Περιφέρειας Ηπείρου, τα νησιά της Διοικητικής Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, και τα νησιά της Διοικητικής Περιφέρειας Ηπείρου, Δυτικής Ελλάδας, και Πελοποννήσου με πληθυσμό μέχρι 3.100 κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 1991

Δ3: Περιλαμβάνει τους Νομούς της Διοικητικής Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης.

3.1.3 ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ

Προϋπολογισμός επενδυτικών σχεδίων, σε σχέση με το μέγεθος της επιχείρησης

Ο ελάχιστος προϋπολογισμός των επενδυτικών σχεδίων χωρίζεται ανά κατηγορία επιχείρησης ως εξής:

Μεγάλες επιχειρήσεις: 500.000 € (Μεγάλη επιχείρηση θεωρείται αυτή που απασχολεί περισσότερα από 250 άτομα προσωπικό, ο ετήσιος κύκλος εργασιών της είναι μεγαλύτερος από 50.000.000 € καθώς και ο ετήσιος ισολογισμός της είναι μεγαλύτερος από 43.000.000 €).

***Μεσαίες επιχειρήσεις:** 250.000 € (Απασχολεί λιγότερο από 250 άτομα προσωπικό, ο ετήσιος κύκλος εργασιών της είναι μικρότερος των 50.000.000 € καθώς και ο ετήσιος ισολογισμός της είναι μικρότερος από 43.000.000 €).

***Μικρές επιχειρήσεις:** 150.000 € (Απασχολεί λιγότερα από 50 προσωπικό, ο ετήσιος κύκλος εργασιών της καθώς και ο ετήσιος ισολογισμός της είναι μικρότερος από 10.000.000 €).

***Πολύ μικρές επιχειρήσεις:** 100.000 € (Απασχολεί από 0 έως 10 άτομα προσωπικό. Ο ετήσιος κύκλος εργασιών και ο ετήσιος ισολογισμός της είναι μικρότερος από 2.000.000 € καθώς επίσης να τηρεί το κριτήριο της ανεξαρτησίας).

Είδη Ενισχύσεων:

Στα επενδυτικά σχέδια που εντάσσονται στο νόμο παρέχονται εναλλακτικά (με εξαίρεση τις κάτωθι παραγράφους α1 και α2 που μπορούν να καλυφθούν μερικώς, καλύπτοντας σωρευτικά το συνολικό ποσοστό ενίσχυσης) τα ακόλουθα είδη ενισχύσεων:

α1) Επιχορήγηση που συνίσταται στην κάλυψη τμήματος της δαπάνης του επενδυτικού σχεδίου από το Δημόσιο, ή/ και

α2) Επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) που συνίσταται στην κάλυψη από το Δημόσιο τμήματος των καταβαλλομένων δόσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης που συνάπτεται για την απόκτηση της χρήσης καινούργιου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού.

β) Φορολογική απαλλαγή. Η ενίσχυση αυτή συνίσταται στην απαλλαγή από την καταβολή φόρου εισοδήματος μη διανεμομένων κερδών για την πρώτη δεκαετία από την πραγματοποίηση της επένδυσης, με το σχηματισμό αφορολόγητου αποθεματικού.

γ) Επιχορήγηση του μισθολογικού κόστους της δημιουργούμενης από την επένδυση απασχόλησης. Αφορά την κάλυψη για μία διετία τμήματος των μισθολογικών εξόδων για τις δημιουργούμενες θέσεις εργασίας που εντάσσονται στο επενδυτικό σχέδιο και αφορούν την πρώτη 2ετία από την ολοκλήρωση της επένδυσης.

Για τα επενδυτικά σχέδια παρέχονται κατά περιοχή και ανά κατηγορία οι ακόλουθες ενισχύσεις:

(α) Επιχορήγηση ή/και επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης κατά τα ποσοστά του πίνακα:

Κατηγορία Επένδυσης	Περιοχή Α	Περιοχή Β	Περιοχή Γ	Περιοχή Δ1	Περιοχή Δ2	Περιοχή Δ3
Κατηγορία 1	0%	18%	30%	35%	40%	40%
Κατηγορία 2	0%	13%	25%	35%	35%	35%
Κατηγορία 3	40%	40%	40%	40%	40%	40%
Κατηγορία 4	30%	30%	35%	35%	40%	40%
Κατηγορία 5	35%	35%	35%	35%	35%	35%

Στα παραπάνω ποσοστά, και εκτός των επενδύσεων της κατηγορίας 5, προστίθεται επιπλέον ποσοστό 5% συνολικά, εφόσον συντρέχει μία ή και περισσότερες από τις παρακάτω προϋποθέσεις:

Εγκατάσταση των επιχειρήσεων εντός Βιομηχανικών Επιχειρηματικών Περιοχών (Β.Ε.ΠΕ).

Ίδρυση ξενοδοχειακής μονάδας κατηγορίας 4 ή 5 αστερών (Α ή ΑΑ τάξης).

Μετατροπή παραδοσιακού ή διατηρητέου σε ξενοδοχειακή μονάδα.

Εκσυγχρονισμό ξενοδοχείου με αναβάθμισή του σε κατηγορία 4 ή 5 αστερών.

Εκσυγχρονισμό ξενοδοχείου χαρακτηρισμένου παραδοσιακού ή διατηρητέου.

Εγκατάσταση των τουριστικών επιχειρήσεων σε Περιοχές Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης (Π.Ο.Τ.Α.).

Ο φορέας είναι νεοϊδρυόμενος. Θεωρείται νεοϊδρυόμενος η επιχείρηση που μέχρι το χρόνο υποβολής της αίτησης υπαγωγής της δεν έχει παρέλθει έτος από την σύστασή της ή την έναρξη επιτηδεύματος.

Η εναλλακτικά:

(β) Φορολογική απαλλαγή κατά τα ποσοστά του πίνακα:

Κατηγορία Επένδυσης	Περιοχή Α	Περιοχή Β	Περιοχή Γ	Περιοχή Δ1	Περιοχή Δ2	Περιοχή Δ3
Κατηγορία 1	0%	50%	100%	100%	100%	100%
Κατηγορία 2	0%	50%	100%	100%	100%	100%
Κατηγορία 3	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Κατηγορία 4	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Κατηγορία 5	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Η εναλλακτικά:

**(γ) Επιχορήγηση του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης
κατά τα ποσοστά του πίνακα:**

Κατηγορία Επένδυσης	Περιοχή Α	Περιοχή Β	Περιοχή Γ	Περιοχή Δ1	Περιοχή Δ2	Περιοχή Δ3
Κατηγορία 1	0,0%	18,4%	35,1%	40,0%	45,5%	48,1%
Κατηγορία 2	0,0%	18,4%	33,2%	40,0%	45,5%	45,5%
Κατηγορία 3	40,0%	40,0%	40,0%	40,0%	40,0%	40,0%
Κατηγορία 4	35,0%	35,0%	40,0%	40,0%	45,5%	48,1%
Κατηγορία 5	35,0%	35,0%	35,0%	35,0%	35,0%	35,0%

Σε αυτό το σημείο πρέπει να αναφερθεί ότι:

(α) Θέσεις απασχόλησης συνδεδεμένες με την επένδυση θεωρούνται οι νέες θέσεις απασχόλησης που δημιουργούνται μέσα στην πρώτη τριετία από την ολοκλήρωση και έναρξη παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης για την εξυπηρέτησή της.

(β) Η ενίσχυση καταβάλλεται επί του μισθολογικού κόστους για το σύνολο των συνδεδεμένων με την επένδυση θέσεων απασχόλησης και παρέχεται για τα δύο πρώτα έτη από την δημιουργία της κάθε θέσης απασχόλησης. Το μισθολογικό κόστος περιλαμβάνει το μισθό πριν από την αφαίρεση των φόρων καθώς και των υποχρεωτικών εισφορών κοινωνικής ασφάλισης.

Δικαιούχοι είναι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε όλους τους τομείς της οικονομίας, εφόσον πληρούν τα κριτήρια υπαγωγής στο καθεστώς των ενισχύσεων, όπως ορίζονται από το Νόμο.

Στις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις, όπως αυτές ορίζονται εκάστοτε από την Κοινοτική νομοθεσία, παρέχεται επιπλέον ποσοστό ενίσχυσης έως 15%.

Σε κάθε περίπτωση τα παρεχόμενα ποσοστά επιχορήγησης και επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης καθώς και της επιδότησης του κόστους απασχόλησης δεν δύναται να υπερβούν το 55% του συνόλου του επενδυτικού σχεδίου.

Οι παρεχόμενες σε κάθε φορέα ενισχύσεις δεν μπορούν να υπερβούν σωρευτικά, για μια πενταετία, το όριο των είκοσι εκατομμυρίων (20.000.000) Ευρώ για επενδύσεις που αφορούν την ίδια παραγωγική διαδικασία .

3.1.3.1 ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΡΟΙ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Ίδια συμμετοχή του επενδυτή.

Το ποσοστό της ίδιας συμμετοχής του επενδυτή στις επενδύσεις που εντάσσονται στο καθεστώς ενίσχυσης της επιχορήγησης ή/και επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης, δεν μπορεί να είναι κατώτερο του 25% των ενισχυόμενων δαπανών, ενώ στις επενδύσεις που εντάσσονται στο καθεστώς της φορολογικής απαλλαγής ή της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, τουλάχιστον το 25% του κόστους πρέπει να καλύπτεται από χρηματοδοτική συμβολή του φορέα της επένδυσης που συνίσταται σε ίδια κεφάλαια ή δάνειο, εφόσον δεν συνοδεύεται το τμήμα αυτό από κρατική ενίσχυση.

(ii) Έναρξη υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων

Η έναρξη υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων μπορεί να γίνεται μετά την υποβολή στην αρμόδια υπηρεσία της αίτησης υπαγωγής στις διατάξεις του νόμου.

Η αναμόρφωση του κόστους επένδυσης δεν μπορεί να υπερβεί το 15%.

Στην απόφαση υπαγωγής ορίζεται προθεσμία ολοκλήρωσης, η οποία δύναται να παραταθεί κατ' ανώτατο όριο για δύο (2) έτη, υπό όρους.

3.1.3.2 ΕΝΙΣΧΥΟΜΕΝΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Ο καθορισμός των δαπανών που ενισχύονται ανά κατηγορία επένδυσης γίνεται με υπουργική απόφαση. Ο Νόμος περιέχει κατάλογο αυτών, καθώς και των δαπανών που δεν υπάγονται στις διατάξεις του.

Δαπάνες για την κατασκευή, επέκταση, εκσυγχρονισμό κτιριακών εγκαταστάσεων, με την προϋπόθεση ότι το οικόπεδο εγκατάστασης ανήκει στον φορέα της επένδυσης.

Δαπάνες αγοράς μεταφορικών μέσων διακίνησης υλικών και προϊόντων, ψυγείων.

Δαπάνες προμήθειας, εγκαταστάσεις παραγωγικού εξοπλισμού και εξοπλισμού ποιοτικού ελέγχου.

Δαπάνες μεταφοράς τεχνογνωσίας

Δαπάνες προμήθειας Η/Υ και παραμετροποίησης λογισμικού, το σύνολο των οποίων δεν θα πρέπει να ξεπερνά το 60% επί του συνολικού επενδυτικού σχεδίου.

Άυλες δαπάνες και αμοιβές συμβούλων σε ποσοστό που δεν θα ξεπερνά το 8% επί του συνολικού προϋπολογισμού.

1.3.3 ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

A) Υποβολή αιτήσεων υπαγωγής στις διατάξεις του νόμου.

Αιτήσεις επενδύσεων πλην αυτών που αφορούν την ενίσχυση της φορολογικής απαλλαγής για τις οποίες δεν απαιτείται υποβολή αίτησης, υποβάλλονται καθ' όλη τη διάρκεια του έτους ως εξής:

(i) Στην Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών υποβάλλονται οι αιτήσεις υπαγωγής επενδύσεων, ύψους άνω των τεσσάρων εκατομμυρίων (4.000.000) Ευρώ, που πραγματοποιούνται στα όρια της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, καθώς και οι επενδύσεις ύψους άνω των δύο εκατομμυρίων (2.000.000) Ευρώ που πραγματοποιούνται στην υπόλοιπη Επικράτεια, καθώς και ορισμένες ανεξαρτήτως ποσού βάσει ρητής πρόβλεψης.

ii) Στις Διευθύνσεις Σχεδιασμού και Ανάπτυξης των Περιφερειών υποβάλλονται αιτήσεις υπαγωγής επενδύσεων ύψους μέχρι δύο εκατομμυρίων (2.000.000) Ευρώ, που πραγματοποιούνται μέσα στα όρια κάθε Διοικητικής Περιφέρειας ή προκειμένου για την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ύψους μέχρι τέσσερα εκατομμύρια (4.000.000) Ευρώ.

iii) Στο Ελληνικό Κέντρο Επενδύσεων Α.Ε. (ΕΛ.Κ.Ε.) υποβάλλονται οι αιτήσεις υπαγωγής επενδύσεων ύψους άνω των δεκαπέντε εκατομμυρίων (15.000.000) Ευρώ, καθώς και οι επενδύσεις ή επιχειρηματικά σχέδια τριών εκατομμυρίων (3.000.000) Ευρώ και άνω, εφόσον το 50% τουλάχιστον της ίδιας συμμετοχής προέρχεται από κεφάλαια εξωτερικού.

iv) Στη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης συγκεκριμένες αιτήσεις υπαγωγής επενδύσεων ορισμένων προβλεπόμενων υποπεριπτώσεων υπό όρους.

B) Συνοδευτικά της αίτησης έγγραφα

(α) Οικονομοτεχνική μελέτη

(β) Αποδεικτικό καταβολής χρηματικού ποσού

(γ) Επιπλέον κατά περίπτωση απαιτούμενα δικαιολογητικά

Γ) Διαδικασία έγκρισης

Η διαδικασία εξέτασης κάθε αίτησης για υπαγωγή επένδυσης ολοκληρώνεται, από την αρμόδια υπηρεσία και την αρμόδια γνωμοδοτική επιτροπή, το αργότερο εντός δύο (2)

μηνών από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης, η δε απόφαση υπαγωγής εκδίδεται το αργότερο εντός μηνός από τη γνωμοδότηση της επιτροπής, εντός του οποίου δημοσιεύεται και η περίληψή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Για την εισαγωγή των αιτήσεων υπαγωγής στην αρμόδια γνωμοδοτική επιτροπή τηρείται η απόλυτη σειρά προτεραιότητας με την οποία έχουν υποβληθεί οι αιτήσεις αυτές.

Δ) Καταβολή των ενισχύσεων

Ο Νόμος προβλέπει τις προϋποθέσεις, τους όρους και τους περιορισμούς που αφορούν την πιθανότητα χρησιμοποίησης δανείου.

(α) Καταβολή της επιχορήγησης:

Η καταβολή του ποσού της επιχορήγησης πραγματοποιείται σε δόσεις ως εξής:

Το 50% του ποσού της επιχορήγησης καταβάλλεται μετά την υλοποίηση του 50% της επένδυσης και την πιστοποίηση αυτού και της συμμόρφωσης του επενδυτή στους όρους της απόφασης υπαγωγής από το αρμόδιο όργανο ελέγχου.

Το υπόλοιπο 50% του ποσού της επιχορήγησης καταβάλλεται μετά την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης και της έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης από το αρμόδιο όργανο ελέγχου. Η εκταμίευση λαμβάνει χώρα εντός 5 μηνών.

Παρέχεται η δυνατότητα εφάπαξ προκαταβολής (ως μέρους της συνολικής επιχορήγησης) η οποία δεν υπερβαίνει το 30% της προβλεπόμενης στη σχετική απόφαση υπαγωγής της επένδυσης επιχορήγησης με την προσκόμιση ισόποσης εγγυητικής επιστολής, προσαυξημένης κατά 10%, από τράπεζα που είναι εγκατεστημένη και λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα.

Η επιχορήγηση καταβάλλεται απευθείας στον επενδυτή ή απευθείας στην δανειοδοτούσα τράπεζα η οποία χορήγησε βραχυπρόθεσμο δανεισμό στην εταιρεία η οποία υλοποιεί το επενδυτικό σχέδιο.

(β) Καταβολή επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης:

Η καταβολή γίνεται μετά την εγκατάσταση των μηχανημάτων κλπ και την πιστοποίηση

αυτής και συνίσταται αρχικά στο 50% μέχρι την λήξη του χρόνου ολοκλήρωσης που προβλέπεται στην απόφαση υπαγωγής, ενώ το υπόλοιπο καταβάλλεται μετά την παρέλευση αυτής, εφόσον πιστοποιείται η ολοκλήρωση της επένδυσης και η έναρξη της λειτουργίας.

(γ) Καταβολή επιχορήγησης κόστους απασχόλησης:

Η καταβολή αυτή γίνεται ανά εξάμηνο, μετά από αντίστοιχη αίτηση του ενδιαφερομένου.

3.1.3.4 ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ

Παρακολούθηση των επενδύσεων που εγκρίνονται γίνεται από τις αρμόδιες υπηρεσίες και οι διαφόρων μορφών έλεγχοι γίνονται από όργανα που συγκροτούνται με απόφαση του εκάστοτε αρμόδιου φορέα υπαγωγής.

3.1.3.5 ΕΙΔΙΚΑ ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Ανάπτυξης, καθώς και των κατά περίπτωση συναρμόδιων υπουργών, ορίζονται οι αναγκαίες παρεκκλίσεις από τις ρυθμίσεις του παρόντος που αφορούν στην ίδια συμμετοχή, στη διαδικασία παροχής των επιχορηγήσεων, στα ποσοστά και το ύψος της επιχορήγησης, στο ύψος του δανείου, στα ποσοστά επιδότησης της χρηματοδοτικής μίσθωσης, της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης και στη φορολογική απαλλαγή, στις προϋποθέσεις μεταβίβασης των μετοχών της επιχείρησης, καθώς και στη δυνατότητα συμμετοχής στην επένδυση δημοσίων επιχειρήσεων για επενδύσεις ύψους πενήντα (50) εκατομμυρίων Ευρώ και άνω, με σημαντική επίδραση στη διεθνή ανταγωνιστικότητα της χώρας και στην απασχόληση (δημιουργία τουλάχιστον εκατό είκοσι πέντε (125) θέσεων μόνιμης απασχόλησης, εκ των οποίων ένας αριθμός δύναται να δημιουργείται σε δορυφορικές επιχειρήσεις σαν άμεσο αποτέλεσμα της προτεινόμενης επένδυσης).

Επίσης με τις ίδιες αποφάσεις μπορεί να καθορίζεται η κατασκευή με δημόσια δαπάνη ειδικών έργων υποδομής προς διευκόλυνση της γενικότερης λειτουργίας της μονάδας.

6. Διαφορές του Αναπτυξιακού Νόμου 3299/2004 από τον παλιό Αναπτυξιακό Νόμο 2601/1998

Με το νέο αναπτυξιακό νόμο διαφοροποιούνται τα εξής :

1ον Καταργείται η διάκριση, ανάμεσα σε νέες και παλαιές επιχειρήσεις, ώστε όλες τους να έχουν πρόσβαση στην παρεχόμενη δέσμη κινήτρων.

Ο Ν.2601/98 έκανε διάκριση μεταξύ των επιχειρήσεων σε νέες και παλιές, με όριο την πενταετία από τη σύσταση της επιχείρησης, καταργώντας τα κεφαλαιακά κίνητρα και παρέχοντας μόνο φορολογικά κίνητρα στους παλιούς φορείς. Ο περιορισμός των διατιθέμενων ενισχύσεων για τους παλιούς φορείς κατέστησε μη ελκυστικό τον Αναπτυξιακό Νόμο.

Επιπλέον, ο διαχωρισμός αυτός, σε συνδυασμό με την έλλειψη οποιουδήποτε κινήτρου για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, άφησε εκτός του Αναπτυξιακού τη μεγάλη πλειοψηφία των περίπου 710.000 ελληνικών επιχειρήσεων.

2ον Αναμορφώνονται, ενισχύονται και γίνονται διαθέσιμα για όλους τα ισχύοντα παρεχόμενα κίνητρα και θεσπίζονται νέα κίνητρα, με σημαντικότερο τη θεσμοθέτηση της επιδότησης απασχόλησης.

Η χρήση του κινήτρου αυτού στο πλαίσιο του Αναπτυξιακού μπορεί να αυξήσει το ενδιαφέρον για επενδύσεις εντάσεως εργασίας. Το κίνητρο αυτό αναμένεται να προσελκύσει το ενδιαφέρον για επενδύσεις που θα έχουν ως αποτέλεσμα σημαντική αύξηση των θέσεων εργασίας, ώστε το συνολικό κόστος εργασίας να ξεπερνάει το κόστος της επένδυσης.

Επίσης, για όσες επιχειρήσεις προτιμήσουν τα φορολογικά κίνητρα, παρέχονται αυξημένες φορολογικές απαλλαγές που φτάνουν έως το 100% του συνολικού ύψους της επένδυσης.

Η αύξηση είναι ιδιαίτερα σημαντική για επενδύσεις στις περιοχές της Β΄ και Γ΄ ζώνης. Για παράδειγμα, μία μεταποιητική επιχείρηση που πραγματοποιεί επένδυση ύψους ενός εκατομ. ευρώ στο Νομό Δράμας, με το νέο αναπτυξιακό νόμο, απαλλάσσεται, για περίοδο 5 ετών, της υποχρέωσης καταβολής φόρου για ποσό ίσο με εκείνο της επένδυσης. Με το Ν.2601/98, η απαλλαγή αφορούσε μόνο το 70% του συνολικού ποσού της επένδυσης, δηλαδή 700.000 ευρώ.

3ον Καθορίζεται ως μέγιστο ύψος ενίσχυσης, το 55%, με την πλήρη αξιοποίηση των περιθωρίων του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων και της δυνατότητας πρόσθετης ενίσχυσης για ΜΜΕ.

Τα περιθώρια του Χάρτη εξαντλούνται ανεξάρτητα από το μέγεθος της επιχείρησης αν ληφθεί υπόψη το βασικό ποσοστό ενισχύσεων που καθορίζεται στην παράγραφο 1 του Άρθρου 4 και το επιπλέον 5% που παρέχεται για νεοϊδρυόμενες επιχειρήσεις, για επενδύσεις σε ΒΕΠΕ ή για επενδύσεις στον τομέα του τουρισμού. Με την προσθήκη του 15% για τις Μικρομεσαίες η συνολική επιχορήγηση μπορεί να φτάσει μέχρι και 55%. Έτσι, για παράδειγμα, μικρομεσαία επιχείρηση με μεταποιητική δραστηριότητα σε περιοχή Γ΄ ζώνης, αυξάνει την επιχορήγησή της έως και 20 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με την αντίστοιχη ενίσχυση του Ν. 2601/98.

Με τον Ν.2601/98 τα ανώτατα όρια ενίσχυσης σε κάθε ζώνη/ περιοχή ανέρχονταν σε:	Με τον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο τα ανώτατα όρια ενίσχυσης σε κάθε ζώνη/ περιοχή μπορούν να ανέλθουν σε:
Α΄ Ζώνη: 0%	Α΄ Ζώνη: 10%
Β΄ Ζώνη: 15%	Β΄ Ζώνη: 28%
Γ΄ Ζώνη: 30%	Γ΄ Ζώνη: 50%
Δ΄ Ζώνη: 40%	Δ΄ Ζώνη: 55%

4ον Προωθείται η περιφερειακή ανάπτυξη με την παροχή επιπλέον 15 ποσοστιαίων μονάδων για μικρομεσαίες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην Περιφέρεια.

Το 15% παρέχεται σε όλες τις περιπτώσεις σχεδίων που υλοποιούνται είτε σε παραμεθόριους Νομούς, είτε σε Νομούς με κατά κεφαλήν ΑΕΠ αγοραστικής δύναμης χαμηλότερου ή ίσον του 65% του Μέσου Όρου της Ευρώπης των 25, σύμφωνα με τα οριστικά στοιχεία του 2001. Για τους υπόλοιπους νομούς της χώρας η επιπλέον ενίσχυση για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις είναι 5%. **Έτσι η μισή Ελλάδα απολαμβάνει κινήτρων που φθάνουν στο 50%-55%.**

Η περιφερειακή διάσταση του Ν.2601/98 δίνονταν μόνο δια μέσου της ταξινόμησης των περιοχών της Ελληνικής Επικράτειας στις τέσσερις υφιστάμενες Ζώνες.

5ον Θεσμοθετούνται ειδικές κατηγορίες επενδυτικών σχεδίων με ελάχιστο ποσοστό ενίσχυσης για όλη την επικράτεια (από 30% έως 40%), συμπεριλαμβανομένης της Α΄ και Β΄ Ζώνης, με στόχο την υποστήριξη της καινοτομίας, των νέων τεχνολογιών, του περιβάλλοντος, της παραγωγής και εξοικονόμησης ενέργειας, της εφοδιαστικής αλυσίδας, της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων.

6ον Διευρύνονται οι επιλέξιμες επενδυτικές δραστηριότητες και τα χρηματοδοτούμενα επενδυτικά σχέδια, καλύπτοντας και τους χώρους της πληροφορικής, των τηλεπικοινωνιών, των ευρυζωνικών δικτύων, των διαμετακομιστικών κέντρων και των υπηρεσιών υψηλής τεχνολογίας και των υπηρεσιών εφοδιαστικής αλυσίδας (logistics). Επίσης, εντάσσονται και επιλεγμένες εμπορικές δραστηριότητες στο νέο αναπτυξιακό νόμο και τίθενται ποιοτικές προδιαγραφές στις επενδύσεις τουρισμού.

7ον Μειώνεται το ποσοστό της Ίδιας Συμμετοχής από 40%, που ισχύει σήμερα, στο 25% του επενδυτικού σχεδίου. Με τον τρόπο αυτό, ενισχύονται κυρίως νέες επιχειρηματικές δραστηριότητες και φιλόδοξα επενδυτικά σχέδια, από νέους ανθρώπους, με χαμηλότερη δυνατότητα διάθεσης υψηλών κεφαλαίων.

8ον Μειώνεται το ελάχιστο ύψος του επενδυτικού σχεδίου στις 100.000 ευρώ, για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις και καθιερώνονται τα όρια για τις μικρές, τις μεσαίες και τις μεγάλες επιχειρήσεις σε 150.000, 250.000 και 500.000 ευρώ, αντίστοιχα.

Καθορίζονται νέα ελάχιστα όρια επενδύσεων και επιπλέον διαφοροποιούνται ανάλογα με το μέγεθος της επιχείρησης.

9ον Παρέχεται η δυνατότητα χρήσης, για την κάλυψη της Ίδιας Συμμετοχής, κεφαλαίων από εταιρείες επιχειρηματικών συμμετοχών (Venture Capital), διευκολύνοντας κατά βάση την προώθηση επενδυτικών σχεδίων από νέους επιχειρηματίες που δεν έχουν τα απαιτούμενα αρχικά κεφάλαια, αλλά έχουν έξυπνες επιχειρηματικές ιδέες.

10ον Τίθενται για πρώτη φορά περιορισμοί για τις επενδύσεις στην αλλοδαπή ώστε να εξασφαλιστεί η διατήρηση αντίστοιχων δραστηριοτήτων στην ελληνική επικράτεια.

Ο Ν. 2601/98 δεν έθετε κανένα περιορισμό για την ενίσχυση δραστηριοτήτων μεταποίησης και πρωτογενούς τομέα στην αλλοδαπή.

Αντίθετα ο Νέος Αναπτυξιακός Νόμος δεν επιτρέπει την υπαγωγή επενδύσεων στην αλλοδαπή, όταν η παραγωγική δραστηριότητα των επιχειρήσεων αυτών έχει ως συνέπεια τη μείωση της απασχόλησης και τη μείωση των εξαγωγών αντίστοιχων παραγωγικών δραστηριοτήτων του ίδιου φορέα στην Ελλάδα. Επιπλέον, δεν υπάγονται επιχειρήσεις που έχουν διακόψει ή μειώσει τη επιχειρηματική δραστηριότητά τους την τελευταία τριετία, είτε αυτή ασκείται από τους ίδιους είτε από συνδεδεμένες επιχειρήσεις.

11ον Επίσης, ιδιαίτερα σημαντικές και ουσιαστικές αλλαγές εισάγονται με τις διατάξεις που αφορούν τις διαδικασίες εφαρμογής του νόμου με στόχο τη βελτίωση της λειτουργικότητας και της αποτελεσματικότητάς του, όπως:

Μειώνεται ο απαιτούμενος χρόνος για την έγκριση του προτεινόμενου επενδυτικού σχεδίου, σε δύο μήνες από την ημερομηνία της υποβολή του, από τρεις μήνες που καθόριζε ο Ν. 2601/98.

Επανασχεδιάζονται και εμπλουτίζονται τα κριτήρια αξιολόγησης. Με τα νέα κριτήρια αξιολογούνται τόσο ο φορέας της επιχειρηματικής δραστηριότητας, όσο και η βιωσιμότητα της επένδυσης, τα οικονομοτεχνικά στοιχεία της επένδυσης, η συμβολή της επένδυσης στους στόχους του αναπτυξιακού νόμου, καθώς και ειδικά κριτήρια ανά τομέα δραστηριότητας.

Επιταχύνεται η καταβολή των προβλεπόμενων ενισχύσεων στους δικαιούχους. Για την περίπτωση των κεφαλαιακών επιχορηγήσεων, παρέχεται, εναλλακτικά, η δυνατότητα είτε της καταβολής του 50% της επιχορήγησης μετά την υλοποίηση του 50% της επένδυσης, είτε η δυνατότητα εφάπαξ προκαταβολής του 30% της προβλεπόμενης επιχορήγησης με την προσκόμιση ισόποσης τραπεζικής εγγυητικής επιστολής.

12ον Συμπεριλαμβάνονται οι επενδύσεις εισαγωγής και προσαρμογής περιβαλλοντικά φιλικής τεχνολογίας στην παραγωγική διαδικασία, δηλαδή απελευθερώνονται και ενισχύονται οι περιβαλλοντικά συμβατοί εκσυγχρονισμοί.

Με τα ανωτέρω βήματα γίνεται προσπάθεια να αποφευχθούν λάθη του παρελθόντος, όπως τα ακόλουθα:

1. Καθορισμός των ορίων ενισχύσεων σε πολύ χαμηλότερα επίπεδα από τα επιτρεπτά

Η Ελληνική Επικράτεια στο σύνολό της είναι Περιφέρεια Στόχου 1 στο πλαίσιο των διαρθρωτικών ταμείων της Ε.Ε.. Άρα, το σύνολο της Ελληνικής Επικράτειας πληρούσε τα κριτήρια επιλεξιμότητας της παρέκκλισης του Άρθρου 87.3.α της Συνθήκης, διότι όλες οι Περιφέρειες της χώρας είχαν κατά κεφαλήν ΑΕΠ μικρότερο από το 75% του μ.ο. της ΕΕ («Κατευθυντήριες Γραμμές» σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις Περιφερειακού χαρακτήρα, Άρθρο 3.5, σελ 11). Αυτό σημαίνει ότι ΟΛΕΣ οι περιοχές της Ελλάδας, βάσει του Άρθρου 4.8, σελ.15 της Συνθήκης, ήταν επιλέξιμες για ενίσχυση, χωρισμένες σε δύο μόνο ζώνες, ως εξής:

για τις Περιφέρειες με κατά κεφαλή ΑΕΠ από 60 -75% του μ.ο της ΕΕ η ένταση των περιφερειακών ενισχύσεων δεν μπορεί να υπερβαίνει το **40%**

για τις Περιφέρειες με κατά κεφαλή ΑΕΠ μικρότερο από το 60% του μ.ο της ΕΕ η ένταση των περιφερειακών ενισχύσεων δεν μπορεί να υπερβαίνει το **50%**

Οι Περιφέρειες που εμπίπτουν στην πρώτη κατηγορία, όπου η ανώτατη ένταση ενισχύσεων μπορεί να ανέλθει μέχρι το **40%**, είναι:

1. Κεντρική Μακεδονία
2. Δυτική Μακεδονία
3. Θεσσαλία
4. Ιόνια Νησιά
5. Στερεά Ελλάδα
6. Αττική
7. Νότιο Αιγαίο
8. Κρήτη

Οι Περιφέρειες που εμπίπτουν στην δεύτερη κατηγορία, όπου η ανώτατη ένταση ενισχύσεων μπορεί να ανέλθει μέχρι το **50%** είναι:

1. Θράκη
2. Ανατολική Μακεδονία
3. Ήπειρος
4. Δυτική Ελλάδα
5. Πελοπόννησο

Παράδειγμα 1

Περιφέρεια	Ανώτατη ένταση ενίσχυσης (Κατευθυντήριες Γραμμές)	Ανώτατη ένταση ενίσχυσης που προτάθηκε και εγκρίθηκε	Ανώτατη ένταση ενίσχυσης που προτάθηκε και εγκρίθηκε
		Γ περιοχή	Δ περιοχή (Ζώνη 20 χλμ από τα σύνορα)
Ήπειρος, Ανατολική Μακεδονία	50%	Σχέδια Τουρισμού 33,2%	Χώροι στάθμευσης 50,0%
		Σχέδια Άρθρου 5 45,5%	
		Χώροι στάθμευσης 50%	Άλλα σχέδια 45,5%
		Άλλα Σχέδια 35,1%	

Φαίνεται ότι ενώ υπήρχε το περιθώριο να ενισχυθούν οι περισσότεροι κλάδοι με ποσοστά έως 50%, τελικά κλάδοι, όπως η μεταποίηση και ο πρωτογενής τομέας, καθηλώθηκαν στο 35,1%. για το σύνολο των Περιφερειών ενώ μόνο μια ζώνη 20 χλμ από τα σύνορα μπορούσε να έχει αυξημένες ενισχύσεις 45,5%.

Η μόνη περίπτωση στην οποία εξαντλήθηκαν τα όρια των Κατευθυντήριων Γραμμών ήταν οι χώροι στάθμευσης (50%).

2. Τα εγκεκριμένα όρια ενισχύσεων δεν αξιοποιήθηκαν σε όλες τις περιπτώσεις

Με την έγκριση του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων καθορίστηκε το ύψος των ενισχύσεων για μια σειρά από επενδυτικά σχέδια. Παρόλα αυτά σε πολλές περιπτώσεις οι ενισχύσεις Ν. 2601/98 μειώθηκαν δραστικά .

Παράδειγμα 3

Επενδύσεις	Εγκεκριμένο όριο έντασης ενισχύσεων (Ν. 469/99 21-1-00)	Ν. 2601/98	Άρθρο 17 του Ν. 2941/01 (τροποποίηση του 2601/98)
Καινοτομία	Α: 40%	Α: 40%	Α: 25%
Αναβάθμιση της ποιότητας των προϊόντων	Β: 40%	Β: 40%	Β: 30%
	Γ: 40%	Γ: 40%	Γ: 30%
Ίδρυση εργαστηρίων ποιότητας	Δ: 40%	Δ: 40%	Δ: 35%
Εισαγωγή περιβαλλοντικά φιλικής τεχνολογίας στην παραγωγική διαδικασία	Α: 40%	Α: 40%	Α: 35%
	Β: 40%	Β: 40%	Β: 35%
	Γ: 40%	Γ: 40%	Γ: 35%
	Δ: 40%	Δ: 40%	Δ: 35%

Είναι φανερό ότι την περίοδο που η μεταποιητική βιομηχανία, κυρίως στις περιοχές της Αττικής και της Θεσσαλονίκης, είχε αυξημένες απαιτήσεις για επενδύσεις καινοτομίας και περιβαλλοντικής προστασίας. Ο Ν. 2601/98 περιόρισε τις ανάγκες των επενδύσεων για τέτοιες ενισχύσεις.

Στις 23-5-2002 έγινε αίτηση για τροποποίηση του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων, η οποία εγκρίθηκε στις 17-7-2002 (Ν. 349/2002) και αφορούσε τη μείωση των ανωτάτων ορίων για τα σχέδια του Άρθρου 5 από 40% σε 35% για τις περιοχές Α και Β και την προσθήκη μιας ακόμα κατηγορίας επενδυτικών σχεδίων που αφορούσε τα Σχέδια ΚΠΣ.

Χάρτης Επενδυτικών Ζωνών

Πηγή: Ελληνικό Κέντρο Επενδύσεων (ΕΛΚΕ)

ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΚΙΝΗΤΡΑ ΑΝΑ ΖΩΝΗ

(Σύμφωνα με τον Αναπτυξιακό Νόμο 3299/2004)

Ζώνη	Επιχορήγηση ή και επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης	Φορολογική απαλλαγή	Επιδότηση του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης
A	Έως 40%	Έως 100%	Έως 40%
B	Έως 40%	Έως 100%	Έως 40%
Γ	Έως 40%	100%	Έως 40%
Δ1	Έως 40%	100%	Έως 40%
Δ2	Έως 40%	100%	Έως 45.5%
Δ3	Έως 40%	100%	Έως 48.1%

3. Δεν προβλέφθηκαν επιπλέον ενισχύσεις σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις

Οι Κατευθυντήριες Γραμμές για τις περιφερειακές ενισχύσεις (Άρθρο 4.9, σελ. 15) επιτρέπουν την επιπλέον ενίσχυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων πάνω από τα ανώτατα όρια ενισχύσεων που εγκρίνονται με το Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων.

Μετά από πληθώρα τροποποιήσεων του Ν. 2601/98, η δυνατότητα αυτή ποτέ δεν ενεργοποιήθηκε με αποτέλεσμα οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις να μην απολαμβάνουν προνόμια που αντίστοιχες επιχειρήσεις σε χώρες της ΕΕ είχαν στη διάθεσή τους.

Σύμφωνα με μελέτη που διεξήγαγε το ΚΕΠΕ και ειδικότερα ο ερευνητής Πρ. Προδρομίδα, εξετάζεται η χωρική κατανομή του εισοδήματος φυσικών προσώπων στην Ελλάδα. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι εντός μιας περιφέρειας που θεωρείται πλούσια, υπάρχουν τεράστιες περιοχές που είναι φτωχές με χαμηλότερα εισοδήματα. Λόγο της ένταξής τους σε μια πλούσια περιφέρεια δεν απολαμβάνουν επιδοτήσεων που θα τις

οδηγούσε σε ανάπτυξη, με αποτέλεσμα να μαραζώνουν συνεχώς. Τα στοιχεία στα οποία βασίστηκε η έρευνα αφορούν το μέσο προ φόρων εισόδημα ανά φορολογική δήλωση από την απογραφή του 2001. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα της τεράστιας διαφοροποίησης μεταξύ των περιοχών μια περιφέρειας, αποτελεί η περιφέρεια στερεάς Ελλάδας η οποία αποτελεί μια πλούσια περιοχή. Το μέσο εισόδημα σε ορισμένες περιοχές

5. ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ ΤΟΥ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΣΤΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΝΟΜΟ 3299/2004

Θετική μπορεί να χαρακτηριστεί η συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα στην πραγματοποίηση επενδύσεων αξιοποιώντας τα κίνητρα του νέου αναπτυξιακού νόμου. Από τα δημοσιευθέντα στοιχεία του υπουργείου οικονομικών, προκύπτει ότι:

Το χρονικό διάστημα από την έναρξη εφαρμογής του νόμου έως τις 30/6/2006, η πορεία των αιτήσεων για νέες επενδύσεις και οι εγκρίσεις αυτών, παρουσίαζαν την εξής εικόνα, (ανά φορέα ένταξης των επενδύσεων και τομέα δραστηριότητας).

ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΥΠΟΒΛΗΘΗΚΑΝ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ 3299/2004 ΚΑΤΑ ΦΟΡΕΑ ΕΝΤΑΞΗΣ ΕΩΣ ΤΙΣ 30/6/2006

				ΠΟΣΑ ΣΕ ΕΥΡΩ
	ΦΟΡΕΑΣ ΕΝΤΑΞΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ	ΥΨΟΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	ΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ
	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	424	2.654.721.143	1.100.175.409
Π01	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	28	28.852.027	11.083.658
Π02	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ	154	153.352.591	81.748.274
Π03	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	237	309.891.978	132.591.524
Π04	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	46	42.390.251	19.833.984
Π05	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	162	145.550.252	60.666.032
Π06	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	80	83.393.270	30.657.357
Π07	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ	161	154.830.351	77.852.562
Π08	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	112	68.574.489	29.208.438
Π09	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	176	122.119.107	57.741.308
Π10	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ	359	292.382.854	111.407.594
Π11	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	56	56.032.898	26.016.433
Π12	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	63	55.539.061	30.333.928
Π13	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ (+ΓΡ ΔΩΔΕΚ/ΣΟΥ)	61	64.970.995	31.417.631
	ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΙΟ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ	2.119	4.232.601.267	1.800.734.132

ΕΓΚΡΙΘΕΙΣΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΑΠΟ ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ
3299/04 ΕΩΣ 30/6/2006

ΦΟΡΕΑΣ ΕΝΤΑΞΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΑΓΩΓΩΝ	ΥΨΟΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	ΕΓΚΡΙΘΕΙΣΑ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ	ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (ΕΜΕ)
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	190	1.053.860.255	429.887.238	2886,09
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	7	7.221.000	2.716.350	32,83
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ	79	77.392.015	41.031.633	268
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	140	184.812.235	77.091.629	749,92
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	33	28.495.515	13.179.110	107,65
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	98	71.355.839	29.872.833	397,8
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	46	41.569.910	14.906.068	250,47
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ	94	70.294.627	34.931.141	268,26
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	57	41.417.958	17.217.079	172,16
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	119	75.702.853	35.864.932	299,5
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ	263	193.105.073	73.335.502	686,52
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	33	25.547.211	11.608.157	36,5
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	37	36.229.779	19.621.823	125,71
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ (+ ΓΡ ΔΩΔΕΚ/ΣΟΥ)	44	42.071.325	20.535.338	143
ΣΥΝΟΛΟ	1241	1.949.075.595	821.798.832	6.424

ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΥΠΟΒΛΗΘΗΚΑΝ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ 3299/2004 ΚΑΤΑ ΦΟΡΕΑ ΕΝΤΑΞΗΣ ΕΩΣ ΤΙΣ 30/6/2006 (ανά τομέα δραστηριότητας)

ΤΟΜΕΑΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ	ΥΨΟΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	ΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ
ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ	126	107.745.863	45.895.344
ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	584	1.708.046.781	758.942.174
ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	1197	1.836.195.464	773.779.540
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	212	580.613.159	222.117.074
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΙΟ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ	2.119	4.232.601.267	1.800.734.132

ΕΓΚΡΙΘΕΙΣΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΑΠΟ ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ
3299/04 ΕΩΣ 30/6/2006 (ανά τομέα δραστηριότητας)

ΤΟΜΕΑΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΑΓΩΓΩΝ	ΥΨΟΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	ΕΓΚΡΙΘΕΙΣΑ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ	ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (ΕΜΕ)
ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ	60	50.622.372	20.433.379	115,53
ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	367	754.342.882	330.734.856	2079,61
ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	747	971.484.946	407.968.714	3460,72
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	69	172.261.395	62.661.884	767,8
ΣΥΝΟΛΟ	1241	1.949.075.595	821.798.832	6.424

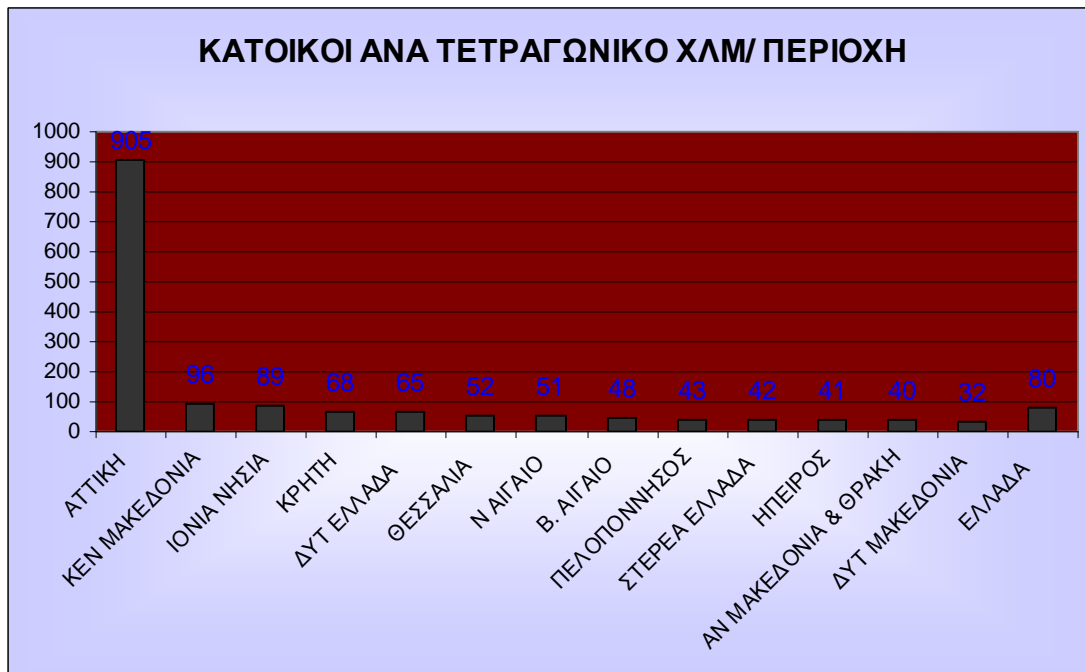
Ο τομέας του τουρισμού παρουσιάζει την καλύτερη απόδοση αιτήσεων – εγκρίσεων με ποσοστό **62,8 %**, ακολουθεί με μικρή διαφορά ο τομέας της μεταποίησης με **62,4%**, ο πρωτογενής τομέας με **47,6%** και τέλος ο τομέας των υπηρεσιών με τις λιγότερες εγκρίσεις σε σχέση με τα υποβληθέντα επενδυτικά σχέδια, με ποσοστό **32,5%**

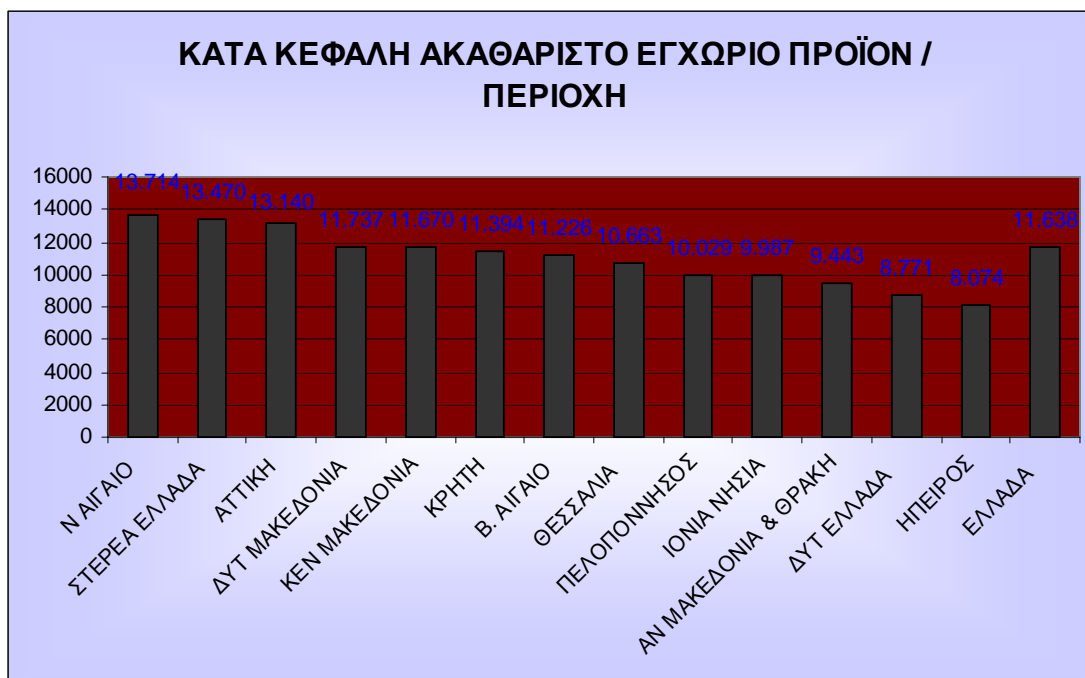
Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται το ποσοστό των εγκριθέντων επενδυτικών σχεδίων / τα αιτήματα που υποβλήθηκαν (ανά περιφέρεια).

ΦΟΡΕΑΣ ΕΝΤΑΞΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΓΚΡΙΣΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	25%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ	51,2%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	59%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	71,7%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	60,4%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	57,5%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ	58,3%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	50,8%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	67,6%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ	73,5%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	58,9%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	58,7%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ (+ ΓΡ ΔΩΔΕΚ/ΣΟΥ)	72,1%

ΕΝΟΤΗΤΑ 2^H

1. Η θέση της περιφέρειας «Δυτικής Ελλάδας»

Γενικά στοιχεία

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας περιλαμβάνει τους νομούς **Αχαΐας, Ηλείας και Αιτωλοακαρνανίας**. Η συνολική της έκταση είναι 11.350 km² και καλύπτει το 8,6% της συνολικής έκτασης της χώρας.

Στο μεγαλύτερο ποσοστό τα εδάφη της είναι ορεινά (45,3%) και ημιορεινά (25,6%) ενώ μόλις το 29,1% είναι πεδινές εκτάσεις. Έχει εκτεταμένα παράλια και στους τρεις Νομούς, που βρέχονται από τη θάλασσα του Ιονίου Πελάγους και των κόλπων: Αμβρακικού, Πατραϊκού και Κορινθιακού.

Ο πληθυσμός της Περιφέρειας, σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία της απογραφής του έτους 2001, ανέρχεται σε 741.282 άτομα. Είναι η τέταρτη σε πληθυσμό περιφέρεια της Ελλάδος, συγκεντρώνοντας το 7% του συνολικού πληθυσμού της χώρας.

ΒΑΣΙΚΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας παρότι παράγει 5,7% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (4η μεγαλύτερη συμμετοχή), είναι προτελευταία (12η) στην κατάταξη των Περιφερειών της χώρας για το κατά κεφαλή προϊόν. Και οι τρεις νομοί της Περιφέρειας υστερούν έναντι του εθνικού μέσου όρου. Επιπλέον στους κατοίκους της αντιστοιχεί το 53% του μέσου κατά κεφαλή προϊόντος της ΕΕ με αποτέλεσμα να βρίσκεται στις τελευταίες θέσεις της κατάταξης όλων των Περιφερειών.

Η εξέλιξη του κατά κεφαλή ΑΕΠ της Περιφέρειας παρουσιάζεται στον Πίνακα που ακολουθεί.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΕΠ κατα κεφαλή ΩΣ ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΜΕΣΟΥ ΟΡΟΥ

NOMOI	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
N. Αιτ/νίας	77,2	75,1	72,4	72,0	72,7	73,9	74,3	74,3
N. Αχαΐας	95,4	85,7	86,2	88,7	89,6	90,3	89,5	89,2
N. Ηλείας	75,9	72,7	79,5	78,7	75,5	74,6	75,6	75,6
Σύνολο Περιφέρειας	85,0	79,0	80,0	81,0	81,0	81,0	81,0	81,0

Πηγή : Οι Νομοί της Ελλάδας 2001, all media publications – Περιοδικό Επιλογή

Στην Περιφέρεια παράγεται 11% της αγροτικής παραγωγής της χώρας, 4% της μεταποιητικής και 5% των υπηρεσιών. Διαχρονικά παρατηρείται μια μείωση της συμμετοχής του πρωτογενή τομέα στο ΑΕΠ της Περιφέρειας, αλλά παραμένει ακόμα σε υψηλά επίπεδα σε σχέση με το αντίστοιχο ποσοστό της χώρας που κυμαίνεται στο 8,0%.

Στον πίνακα που ακολουθεί είναι εμφανής η ενδοπεριφερειακή διαφοροποίηση στον τομέα αυτό με τους νομούς Αιτωλοακαρνανίας και Ηλείας να κατέχουν υπερδιπλάσια ποσοστά από το Ν. Αχαΐας. Ο δευτερογενής τομέας στην Περιφέρεια κυμαίνεται στα ίδια επίπεδα συμμετοχής στο ΑΕΠ με το σύνολο της χώρας. Παρότι στο νομό Αχαΐας μειώθηκε το ποσοστό του, παραμένει συγκριτικά σημαντικό τμήμα του προϊόντος του. Στον τριτογενή τομέα η Περιφέρεια παρουσιάζει σταθερό ρυθμό αύξησης όπως και το σύνολο της χώρας.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ % ΤΟΥ ΑΕΠ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ	1992	1995	1998
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ			
Γεωργία	19,0	20,0	15,0
Βιομηχανία	23,0	21,0	23,0
Υπηρεσίες	58,0	59,0	62,0
N. Αιτωλοακαρνανίας			
Γεωργία	27,7	25,5	19,8
Βιομηχανία	17,6	17,3	21,7
Υπηρεσίες	54,8	57,2	58,4
N. Αχαΐας			
Γεωργία	11,1	12,5	9,4
Βιομηχανία	30,3	25,7	26,6
Υπηρεσίες	58,6	61,8	64,0

Ν. Ηλείας			
Γεωργία	26,3	26,8	21,6
Βιομηχανία	14,4	17,3	16,2
Υπηρεσίες	59,3	55,8	62,2

Πηγή : Οι Νομοί της Ελλάδας 2001, all media publications – Περιοδικό Επιλογή

Ο Πρωτογενής τομέας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας παρότι αποτελεί σημαντικό πόλο απασχόλησης και οικονομικής δραστηριότητας έχει χαμηλή ανταγωνιστικότητα λόγω υψηλού κόστους και χαμηλής ποιότητας των προϊόντων, αλλά και λόγω των αδυναμιών που υπάρχουν στον τομέα διακίνησης και εμπορίας. Οι τρεις νομοί δεν συμμετέχουν εξίσου σε μέγεθος και ένταση παραγωγής. Στους νομούς Αιτωλοακαρνανίας και Ηλείας ο πρωτογενής τομέας παίζει σημαντικότερο ρόλο στην οικονομία τους και γι' αυτό μπορούν να χαρακτηριστούν κατεξοχήν αγροτικοί νομοί.

Στην γεωργία η εκμηχάνιση προχώρησε με γρήγορο ρυθμό τα τελευταία χρόνια με ευεργετικά αποτελέσματα στην παραγωγικότητα.. Παράλληλα με την εκμηχάνιση, αξιόλογη ήταν και η ανάπτυξη του τομέα μεταποίησης προϊόντων. Οι βασικότεροι κλάδοι φυτικής παραγωγής είναι η ελαιοκαλλιέργεια, τα κηπευτικά, τα εσπεριδοειδή, η αμπελοκαλλιέργεια, η βιομηχανική τομάτα, το βαμβάκι και τα καπνά. Από την άλλη μεριά η κτηνοτροφική παραγωγή δεν βρίσκεται σε ικανοποιητικά επίπεδα με αποτέλεσμα η συμμετοχή της ζωικής παραγωγής στο γεωργικό εισόδημα να είναι χαμηλή ενώ και οι δυνατότητες οικονομικής εκμετάλλευσης των δασών για παραγωγή ξυλείας είναι περιορισμένες. Ο αλιευτικός κλάδος παρουσιάζει σημαντική ανάπτυξη. Δυναμισμό εμφανίζουν ιδιαίτερα η αλιεία εσωτερικών υδάτων και οι υδατοκαλλιέργειες στις οποίες η Περιφέρεια έχει συγκριτικά πλεονεκτήματα λόγω της γεωμορφολογία της.

Ο Δευτερογενής τομέας την περίοδο 1984-1992 στιγματίστηκε από την έντονη αποβιομηχάνιση που έπληξε την Πάτρα, μια πόλη με έντονη μεταποιητική παράδοση. Ωστόσο τα τελευταία χρόνια παρουσιάστηκε ανάκαμψη μέσω της αναδιάρθρωσης της μεταποιητικής βάσης. και της μετατόπισης των δραστηριοτήτων από τους παραδοσιακούς φθίνοντες κλάδους (μεγάλες μονάδες) προς ανταγωνιστικές και βιώσιμες δραστηριότητες. Παρόλα τα προβλήματα, ο Νομός Αχαΐας παράγει το 3,1% του συνολικού ΑΕΠ της μεταποίησης της χώρας, συγκριτικά πολύ μεγαλύτερο ποσοστό από 0,5% που παράγουν οι νομοί Αιτωλοακαρνανίας και Ηλείας. Συμπερασματικά μπορεί η Αχαΐα να χαρακτηριστεί σαν ο κατ' εξοχήν μεταποιητικός νομός της περιφέρειας.

Από τα στοιχεία του πίνακα V είναι εμφανές ότι οι κλάδοι που συγκεντρώνουν την κύρια μεταποιητική δραστηριότητα είναι ο κλάδος τροφίμων και ποτών, η ένδυση, η βιομηχανία ξύλου-φελλού, η κατασκευή μεταλλικών προϊόντων και οι κατασκευές. Χαρακτηριστικό στοιχείο αποτελεί το γεγονός ότι το 92% των επιχειρήσεων που παρουσιάζονται στον πίνακα απασχολεί μέχρι τέσσερις εργαζόμενους. Προοπτικές παρουσιάζει η περαιτέρω ανάπτυξη της μεταποίησης των γεωργικών, κτηνοτροφικών και αλιευτικών προϊόντων.

Ο Τριτογενής τομέας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας παρουσίασε αυξητικές τάσεις στη διαμόρφωση του ΑΕΠ της περιφέρειας ενώ διατήρησε σταθερό το ποσοστό συμβολής του στο σχηματισμό του προϊόντος του τομέα στη χώρα. Μεγαλύτερη είναι η συμβολή του νομού Αχαΐας.

Συγκριτικά πλεονεκτήματα έχει η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας στον τριτογενή τομέα, ιδιαίτερα στις μεταφορές. Η Πάτρα αποτελεί την κύρια πύλη της χώρας προς τη Δυτική

Ευρώπη και μείζονα κόμβο μεταφορών με αποτέλεσμα την έντονη ανάπτυξη των διεθνών θαλάσσιων μεταφορών και του εμπορίου από και προς το λιμάνι της. Οι υπηρεσίες παρουσιάζουν επίσης ανοδική τάση, ενώ ευνοϊκές διαφαίνονται οι προοπτικές για την ανάπτυξη του τουρισμού λόγω της ύπαρξης αξιόλογων φυσικών, πολιτιστικών και τουριστικών πόρων στην περιοχή παρότι μέχρι στιγμής η εκμετάλλευσή τους είναι ελλιπής.

Παράλληλα με τους τομείς αυτούς, η πρωτεύουσα της Δυτικής Ελλάδος, παρουσιάζει μεγάλη ανάπτυξη στους τομείς των υπηρεσιών υγείας, εκπαίδευσης, έρευνας και ανάπτυξης, καθώς και των παραγωγικών υπηρεσιών.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΚΑΙ ΝΟΜΟ

ΚΛΑΔΟΣ	Ν.Αιτωλο- ακαρνανίας	Ν. Αχαΐας	Ν. Ηλείας
Διάφορες Επιχειρήσεις	313	48	46
Εξόρυξη άνθρακα και λιγνίτη εξόρυξη τύρφης	--	1	1
Λοιπά Ορυχεία και Λατομεία	10	6	8
Βιομηχανία Τροφίμων και Ποτών	356	488	332
Παραγωγή Προϊόντων Καπνού	2	--	--
Παραγωγή Κλωστοϋφαντουργικών Υλών	13	74	25
Κατασκευή Ειδών Ενδυμασίας: Κατεργασία και βαφή γουναρικών	60	289	36
Κατεργασία και δέψη δέρματος: Κατασκευή ειδών ταξιδιού (αποσκευών), τσαντών, ειδών σελοποιίας, ειδών σαγματοποιίας και υποδημάτων	11	50	2
Βιομηχανία Ξύλου και κατασκευή προϊόντων από ξύλο και φελλό εκτός από τα έπιπλα: κατασκευή ειδών καλαθοποιίας και σπαρτοπλεκτικής	111	181	115
Κατασκευή Χαρτοπολτού, χαρτιού και προϊόντων από χαρτί	1	15	3
Εκδόσεις, εκτυπώσεις και αναπαραγωγή προεγγεγραμμένων μέσων εγγραφής ήχου και εικόνας και μέσων πληροφορικής	27	76	16
Παραγωγή οπτάνθρακα (κωκ), προϊόντων διύλισης πετρελαίου και πυρηνικών καυσίμων	4	8	4
Παραγωγή χημικών και ουσιών και προϊόντων	6	19	6
Κατασκευή προϊόντων από ελαστικό (καουτσούκ) και πλαστικές ύλες	3	15	2
Κατασκευή άλλων προϊόντων από μη μεταλλικά ορυκτά	42	101	47
Παραγωγή Βασικών Μετάλλων	4	12	4
Κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, με εξαίρεση τα μηχανήματα και τα είδη	66	172	91

ΚΛΑΔΟΣ	Ν.Αιτωλο- ακαρνανίας	Ν. Αχαΐας	Ν. Ηλείας
εξοπλισμού			
Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού ΜΑΚ	16	48	22
Κατασκευή μηχανών γραφείου και ηλεκτρονικών υπολογιστών	--	2	--
Κατασκευή ηλεκτρικών μηχανών και συσκευών ΜΑΚ	5	20	2
Κατασκευή εξοπλισμού και συσκευών ραδιοφωνίας, τηλεόρασης και επικοινωνιών	--	5	1
Κατασκευή ιατρικών οργάνων, οργάνων ακριβείας και οπτικών οργάνων: κατασκευή ρολογιών κάθε είδους	4	16	4
Κατασκευή αυτοκινήτων οχημάτων : κατασκευή ρυμουλκούμενων και ημιρυμουλκούμενων οχημάτων	3	7	1
Κατασκευή λοιπού εξοπλισμού μεταφορών	4	9	--
Κατασκευή επίπλων: Λοιπές βιομηχανίες ΜΑΚ	39	143	46
Παροχή Ηλεκτρικού Ρεύματος, Φυσικού Αερίου, Ατμού και Ζεστού Νερού	--	2	--
Συλλογή, Καθαρισμός και Διανομή Νερού	4	2	2
Κατασκευές	710	1255	739
Πώληση, συντήρηση και επισκευή αυτοκινήτων οχημάτων και μοτοσικλετών : Λιανική πώληση καυσίμων για οχήματα	541	745	394
Χονδρικό εμπόριο και εμπόριο με προμήθεια, εκτός από το εμπόριο αυτοκινήτων οχημάτων και μοτοσικλετών	408	852	310
Λιανικό Εμπόριο, εκτός από το εμπόριο αυτοκινήτων οχημάτων και μοτοσικλετών: επισκευή ειδών ατομικής και οικιακής χρήσης	2.993	4.476	2.181
Ξενοδοχεία και Εστιατόρια	1.171	1.505	837
Χερσαίες μεταφορές, μεταφορές μέσω αγωγών	534	759	243
Μεταφορές μέσω υδάτινων οδών	5	11	--
Βοηθητικές και συναφείς προς τις μεταφορές δραστηριότητες: δραστηριότητες ταξιδιωτικών πρακτορείων	54	198	38
Ταχυδρομεία και τηλεπικοινωνίες	4	8	1
Ασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά ταμεία, εκτός από την υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	3	32	13
Δραστηριότητες συναφείς με τις δραστηριότητες ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών	15	39	3
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	6	17	4

ΚΛΑΔΟΣ	Ν.Αιτωλο- ακαρνανίας	Ν. Αχαΐας	Ν. Ηλείας
Ενοικίαση μηχανημάτων και εξοπλισμού χωρίς χειριστή: ενοικίαση ειδών ατομικής και οικιακής χρήσης	17	31	36
Πληροφορική και συναφείς δραστηριότητες	1	15	4
Έρευνα και ανάπτυξη	--	6	--
Άλλες επιχειρηματικές δραστηριότητες	357	1.039	291
Δημόσια Διοίκηση και άμυνα: Υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	--	2	2
Εκπαίδευση	55	128	49
Υγεία και Κοινωνική Μέριμνα	31	87	18
Διάθεση Λυμάτων και απορριμμάτων: υγιεινή και παρόμοιες δραστηριότητες	1	7	6
Δραστηριότητες οργάνωσης ΜΑΚ	74	28	8
Ψυχαγωγικές, πολιτιστικές και αθλητικές δραστηριότητες	68	142	37
Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	105	268	85

Πηγή : ΕΣΥΕ, Έρευνα Επιχειρήσεων, 2005

Επίπεδο εκπαίδευσης

Το εργατικό δυναμικό με εκπαίδευση μέχρι και το Δημοτικό υπερτερεί σημαντικά έναντι των υπόλοιπων κατηγοριών καλύπτοντας το 54,8% του συνόλου και είναι σημαντικά ανώτερο του αντίστοιχου ποσοστού της χώρας που είναι 38,1% (1997). Το εργατικό δυναμικό Γυμνασιακής εκπαίδευσης αποτελεί το 11,2%, ενώ το εργατικό δυναμικό Λυκειακής εκπαίδευσης καλύπτει το 23% του συνόλου (αντίστοιχα ποσοστά χώρας: 10,4% και 28,6%). Πολύ μικρό μέρος του εργατικού δυναμικού καλύπτει το εργατικό δυναμικό Ανωτέρας, Ανωτάτης και Μεταπτυχιακής εκπαίδευσης, που αποτελεί το 11% του συνολικού εργατικού δυναμικού (αντίστοιχο ποσοστό χώρας: 22,9%). Ωστόσο, χαρακτηριστικό για την Περιφέρεια είναι το γεγονός ότι σ' αυτήν απασχολείται το 5,2% του συνόλου των κατόχων μεταπτυχιακού τίτλου, ποσοστό που την κατατάσσει τρίτη στην χώρα.

Απασχόληση

Ο ενεργός πληθυσμός της Δυτικής Ελλάδας ανέρχεται σε 254.202, ενώ οι απασχολούμενοι είναι 232.816 (1997). Η διαχρονική εξέλιξη του ενεργού πληθυσμού και της απασχόλησης τα τελευταία χρόνια (1991-97) παρουσιάζεται φθίνουσα, παρά τη συνολική αύξηση του πληθυσμού της Περιφέρειας.

Το 41,5% των απασχολούμενων εργάζεται στον πρωτογενή τομέα, το 17,6% στον δευτερογενή τομέα και το 40,9% στον τριτογενή τομέα, ενώ τα αντίστοιχα εθνικά ποσοστά είναι 19,8%, 22,5% και 57,7% (1997). Την περίοδο 1993-1997 παρατηρήθηκε μικρή μείωση του ποσοστού απασχόλησης στον πρωτογενή τομέα και μικρή αύξηση στα ποσοστά απασχόλησης του δευτερογενή και τριτογενή τομέα. Φαίνεται δηλαδή μια σαφής τάση ενίσχυσης του δευτερογενή τομέα και μείωσης του πρωτογενή, ενώ και στον τριτογενή τομέα διαφαίνεται κάποια αύξηση.

Εργατικό Δυναμικό

Από τα στοιχεία απασχόλησης που είναι διαθέσιμα προκύπτει ανάγλυφα η σημασία του πρωτογενή τομέα για την Περιφέρεια που εντοπίστηκε στην προηγούμενη παράγραφο. Ο πρωτογενής τομέας αποτελεί την κύρια πηγή απασχόλησης απορροφώντας το 41,5% των απασχολούμενων στην Περιφέρεια (στοιχεία 1997).

Η διαχρονική εξέλιξη της ανεργίας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ακολουθεί τις τάσεις ανόδου και καθόδου του συνόλου της χώρας αλλά οι διακυμάνσεις ανά έτος είναι πολύ πιο έντονες. Το 1997 είχε το μικρότερο βαθμό ανεργίας των τελευταίων χρόνων, που όμως εκτινάχθηκε το επόμενο έτος ξεπερνώντας κατά πολύ το μέσο όρο της Ελλάδας. Τα στοιχεία δείχνουν ότι από αυτό το χρονικό σημείο αρχίζει μια αργή αλλά σταθερή μείωση της ανεργίας. Η τελευταία καταγραφή από την ΕΣΥΕ το β' τρίμηνο του 2001 την τοποθετεί στο 9,9%.

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ (ανά κλάδο)

ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	282.060	100,00%
A . Γεωργία, κτηνοτροφία, θήρα, δασοκομία.	64.237	22,77%
Γεωργία, κτηνοτροφία, θήρα και συναφείς δραστηριότητες.	63.721	22,59%
Δασοκομία, υλοτομία και συναφείς δραστηριότητες.	516	0,18%
B . Αλιεία.	1.368	0,49%
Αλιεία, εκμετάλλευση ιχθυοτροφείων, μονάδων παραγωγής γόνου και δραστηριότητες συναφείς με την αλιεία.	1.368	0,49%
Γ . Ορυχεία και λατομεία.	204	0,07%
Εξόρυξη άνθρακα, λιγνίτη και τύρφης.	6	0,00%
Αντληση αργού πετρελαίου και φυσικού αερίου, βοηθητικές δραστηριότητες συναφείς με την άντληση πετρελαίου και φυσικού αερίου, με εξαίρεση τις μελέτες.	8	0,00%
Εξόρυξη μεταλλούχων μεταλλευμάτων.	13	0,00%
Άλλες εξορυκτικές και λατομικές δραστηριότητες.	177	0,06%
Δ . Μεταποιητικές βιομηχανίες.	19.901	7,06%
Βιομηχανία τροφίμων και ποτών.	5.427	1,92%
Παραγωγή προϊόντων καπνού.	102	0,04%
Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών.	1.136	0,40%
Κατασκευή ειδών ενδύσεως, κατεργασία και βαφή γουναρικών.	2.516	0,89%
Κατεργασία και δέψη δέρματος, κατασκευή ειδών ταξιδίου (αποσκευών), τσαντών, ειδών σελοποιίας, ειδών σαγματοποιίας και υποδημάτων.	275	0,10%
Βιομηχανία ξύλου και κατασκευή προϊόντων από ξύλο και φελλό, εκτός από τα έπιπλα, κατασκευή ειδών καλαθοποιίας και σπαρτοπλεκτικής.	1.361	0,48%

Κατασκευή χαρτοπολτού, χαρτιού και προϊόντων από χαρτί.	343	0,12%
Εκδόσεις, εκτυπώσεις και αναπαραγωγή προεγγεγραμμένων μέσων εγγραφής ήχου και εικόνας ή μέσων πληροφορικής.	1.058	0,38%
Παραγωγή οπάνθρακα (κωκ), προϊόντων διύλισης πετρελαίου και πυρηνικών καυσίμων.	73	0,03%
Παραγωγή χημικών ουσιών και προϊόντων.	408	0,14%
Κατασκευή προϊόντων από ελαστικό (καουτσούκ) και πλαστικές ύλες.	344	0,12%
Κατασκευή άλλων προϊόντων από μη μεταλλικά ορυκτά.	1.244	0,44%
Παραγωγή βασικών μετάλλων.	247	0,09%
Κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, με εξαίρεση τα μηχανήματα και τα είδη εξοπλισμού.	2.091	0,74%
Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού μ.α.κ.	1.191	0,42%
Κατασκευή μηχανών γραφείου και ηλεκτρονικών υπολογιστών.	34	0,01%
Κατασκευή ηλεκτρικών μηχανών και συσκευών μ.α.κ.	97	0,03%
Κατασκευή εξοπλισμού και συσκευών ραδιοφωνίας, τηλεόρασης και επικοινωνιών.	134	0,05%
Κατασκευή ιατρικών οργάνων, οργάνων ακριβείας και οπτικών οργάνων, κατασκευή ρολογιών κάθε είδους.	198	0,07%
Κατασκευή αυτοκινήτων οχημάτων, κατασκευή ρυμουλκούμενων και ημιρυμουλκούμενων οχημάτων.	89	0,03%
Κατασκευή λοιπού εξοπλισμού μεταφορών.	164	0,06%
Κατασκευή επίπλων, λοιπές βιομηχανίες μ.α.κ.	1.350	0,48%
Ανακύκλωση.	19	0,01%
E . Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου και νερού.	1.716	0,61%
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και ζεστού νερού.	1.280	0,45%
Συλλογή, καθαρισμός και διανομή νερού.	436	0,15%
Z . Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή αυτοκινήτων οχημάτων, μοτοσυκλετών και ειδών ατομικής και οικιακής χρήσης.	31.778	11,27%
Εμπόριο, συντήρηση και επισκευή αυτοκινήτων οχημάτων, μοτοσυκλετών, λιανική πώληση καυσίμων για αυτοκίνητα οχήματα.	5.371	1,90%
Χονδρικό εμπόριο και εμπόριο με προμήθεια, εκτός από το εμπόριο αυτοκινήτων οχημάτων και μοτοσυκλετών.	4.723	1,67%
Λιανικό εμπόριο, εκτός από το εμπόριο αυτοκινήτων οχημάτων και μοτοσυκλετών, επισκευή ειδών ατομικής και οικιακής χρήσης.	21.684	7,69%
H . Ξενοδοχεία και εστιατόρια.	12.481	4,42%
Ξενοδοχεία και εστιατόρια.	12.481	4,42%
Θ . Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες.	15.403	5,46%
Χερσαίες μεταφορές και μεταφορές μέσω αγωγών.	8.118	2,88%
Μεταφορές μέσω υδάτινων οδών.	2.622	0,93%
Εναέριες μεταφορές.	110	0,04%

Βοηθητικές και συναφείς προς τις μεταφορές δραστηριότητες, δραστηριότητες ταξιδιωτικών πρακτορείων.	1.877	0,67%
Ταχυδρομεία και τηλεπικοινωνίες.	2.676	0,95%
I . Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί.	4.183	1,48%
Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί, με εξαίρεση τις ασφαλιστικές εταιρείες και τα ταμεία συντάξεων.	2.937	1,04%
Ασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά ταμεία, εκτός από την υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση.	880	0,31%
Δραστηριότητες συναφείς με τις δραστηριότητες ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών.	366	0,13%
K . Διαχείριση ακίνητης περιουσίας, εκμισθώσεις και επιχειρηματικές δραστηριότητες.	9.980	3,54%
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας.	95	0,03%
Ενοικίαση μηχανημάτων και εξοπλισμού χωρίς χειριστή, ενοικίαση ειδών ατομικής και οικιακής χρήσης.	94	0,03%
Πληροφορική και συναφείς δραστηριότητες.	600	0,21%
Έρευνα και ανάπτυξη.	130	0,05%
Άλλες επιχειρηματικές δραστηριότητες.	9.061	3,21%
Λ . Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση.	18.295	6,49%
Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση.	18.295	6,49%
M . Εκπαίδευση.	16.215	5,75%
Εκπαίδευση.	16.215	5,75%
N . Υγεία και κοινωνική μέριμνα.	10.264	3,64%
Υγεία και κοινωνική μέριμνα.	10.264	3,64%
Ξ . Δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών υπέρ του κοινωνικού ή ατομικού χαρακτήρα.	7.013	2,49%
Διάθεση λυμάτων και απορριμμάτων, υγιεινή και παρόμοιες δραστηριότητες.	641	0,23%
Δραστηριότητες οργανώσεων μ.α.κ.	1.161	0,41%
Ψυχαγωγικές, πολιτιστικές και αθλητικές δραστηριότητες.	2.741	0,97%
Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών.	2.470	0,88%
O . Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό.	1.785	0,63%
Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό.	1.785	0,63%
Π . Ετερόδοκοι οργανισμοί και όργανα.	8	0,00%
Ετερόδοκοι οργανισμοί και όργανα.	8	0,00%
ΣΤ. Κατασκευές.	24.490	8,68%
Κατασκευές.	24.490	8,68%
X. Δε δήλωσαν σαφώς τον κλάδο τους	17.635	6,25%
Νέοι άνεργοι	25.104	8,90%

2. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Υφιστάμενη κατάσταση- Αναπτυξιακές ανάγκες

Οι **διαπεριφερειακές ανισότητες** στην Ελλάδα εμφανίζονται σχετικά περιορισμένες και σε κάθε περίπτωση σε χαμηλότερα επίπεδα από τις αντίστοιχες των υπολοίπων χωρών της ΕΕ. Κατά την περίοδο 1995-2005 οι περιφέρειες της Ηπείρου, Βόρειου και Νότιου Αιγαίου, Ιονίων Νήσων, Πελοποννήσου και Κ. Μακεδονίας είχαν υψηλότερο ρυθμό ανάπτυξης από το μέσο εθνικό. Αντιθέτως όμως οι περιφέρειες της Δυτικής Ελλάδας, Ηπείρου και Αν. Μακεδονίας Θράκης που ανήκουν στις φτωχότερες ελληνικές περιφέρειες είχαν χαμηλότερο ρυθμό ανάπτυξης από το μέσο εθνικό.

Οι **ενδοπεριφερειακές ανισότητες** στην Ελλάδα σε σύγκριση με άλλες χώρες κυμαίνονται σε μέτρια επίπεδα. Ωστόσο οι περιφέρειες της Δυτικής Ελλάδας, της Ηπείρου και της Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης εμφανίζουν διαρθρωτικά προβλήματα από το μετασχηματισμό της οικονομίας με την εγκατάλειψη της γεωργίας και της παραδοσιακής μεταποίησης προς «αστικού τύπου» δραστηριότητες.

Επιπλέον, η Ελλάδα αντιμετωπίζει προβλήματα **εδαφικής ισορροπίας**, με υπερσυγκέντρωση του πληθυσμού και των δραστηριοτήτων στην Αττική και με πολυάριθμες περιοχές με ιδιαίτερα τοπογραφικά χαρακτηριστικά, να βρίσκονται σε μειονεκτική θέση και να παρουσιάζουν ειδικά προβλήματα προσπελασιμότητας και συγκράτησης του πληθυσμού (απομακρυσμένες ορεινές περιοχές, νησιά).

Αναλυτικότερα, σε σχέση με την **περιφερειακή κατανομή του ΑΕΠ** παρατηρείται ιδιαίτερα ανισομερής συμμετοχή μεταξύ Περιφερειών δεδομένου ότι δύο από αυτές, Αττική και Κεντρική Μακεδονία, συγκεντρώνουν σχεδόν το 55% της συνολικής οικονομικής δραστηριότητας της χώρας. Στη συνέχεια της κατάταξης, σύμφωνα με τη συμμετοχή στο ΑΕΠ, ακολουθούν η Περιφέρεια - Δορυφόρος της Αττικής, η Στερεά Ελλάδα, και σε κάποια απόσταση Περιφέρειες σχετικά μεγάλου μεγέθους, από πλευράς γεωγραφικής έκτασης, πληθυσμού, αγοράς, κλπ, όπως η Θεσσαλία, η Πελοπόννησος και η Κρήτη. Στο τέλος της κατάταξης βρίσκονται η Ήπειρος και δύο από τις τρεις νησιώτικες

Περιφέρειες, Ιόνια Νησιά και Βόρειο Αιγαίο, που χαρακτηρίζονται γενικά από μικρό μέγεθος και μεγάλη απόσταση από το διοικητικό κέντρο της χώρας.

Στο πλαίσιο αυτό, ορισμένες Περιφέρειες της χώρας παρουσίαζαν κατά την τρέχουσα περίοδο υψηλότερο **κατά κεφαλήν ΑΕΠ** και ως προς το μέσο όρο της χώρας και ως προς άλλες Περιφέρειες. Η περιφέρεια της Στερεάς Ελλάδας έχει το υψηλότερο κατά κεφαλή ΑΕΠ, ενώ η Ήπειρος εμφανίζει το χαμηλότερο. Τέσσερις περιφέρειες (Δυτική Μακεδονία, Στερεά Ελλάδα, Αττική και Νότιο Αιγαίο) έχουν κατά κεφαλή ΑΕΠ υψηλότερο του μέσου.

Ωστόσο, η συγκριτική θέση των Περιφερειών και της χώρας στο **κατά κεφαλήν προϊόν** βελτιώνεται σημαντικά **με όρους Μονάδων Αγοραστικής Δύναμης (ΜΑΔ)**, οι οποίοι λαμβάνουν ευνοϊκά υπόψη το χαμηλότερο επίπεδο τιμών που γενικώς ισχύει σε λιγότερο ανεπτυγμένα οικονομικά συστήματα και επομένως και στην Ελλάδα. Ως αποτέλεσμα της ανάλυσης αυτής προκύπτει ότι ήδη το 2005 οκτώ ελληνικές Περιφέρειες υπερβαίνουν το 75% του μέσου όρου της Ε.Ε.-25.

Οι επιδόσεις **στην απασχόληση** τόσο της χώρας όσο και των Περιφερειών σε σχέση με τα κριτήρια της Στρατηγικής της Λισσαβόνας παρουσιάζουν σχετική υστέρηση συγκριτικά με τους δείκτες της Ε.Ε. των 15 αλλά και των 25, με μοναδική εξαίρεση σε εθνικό επίπεδο το κριτήριο για τους ηλικιωμένους, αλλά και σε σχέση με τους στόχους της Λισσαβόνας για το 2010 και τους ενδιάμεσους, για το έτος 2005. Ειδικότερα, το ποσοστό της συνολικής απασχόλησης μόνο σε δύο Περιφέρειες, Πελοπόννησο και Κρήτη, διαμορφώνεται σε επίπεδα άνω του 60%, ενώ καταγράφεται σε ιδιαίτερα χαμηλά ποσοστά στο Βόρειο Αιγαίο και τη Δυτική Μακεδονία, με τις λοιπές Περιφέρειες να κυμαίνονται στα επίπεδα του εθνικού μέσου όρου, έναντι στόχου για αύξηση του στο 67% το 2005 και στο 70% το 2010.

Βασική αιτία για την χαμηλή επίδοση στο ποσοστό απασχόλησης αποτελεί ο ιδιαίτερα χαμηλός βαθμός συμμετοχής των γυναικών στην Ελλάδα στην αγορά εργασίας. Ειδικότερα, σε καμία ελληνική Περιφέρεια δεν απασχολούνται άνω του 50% των ηλικιακά διαθέσιμων γυναικών, ενώ σε αρκετές από αυτές το ποσοστό γυναικείας απασχόλησης κυμαίνεται σε επίπεδα περισσότερο των δέκα μονάδων αρνητικής απόκλισης από τους κοινοτικούς μέσους όρους, έναντι στόχου για αύξηση του στο 60% το 2010.

Σημαντική επίσης διαφοροποίηση μεταξύ Περιφερειών παρουσιάζεται ως προς το **ποσοστό ανεργίας**, με ιδιαίτερα έντονη την εμφάνιση του φαινομένου στην Δυτική Μακεδονία, την Ήπειρο, τα Ιόνια Νησιά, το Βόρειο Αιγαίο, την Ανατολική Μακεδονία – Θράκη και την Κεντρική Μακεδονία. Παράλληλα, ιδιαίτερα προβληματική χαρακτηρίζεται η επίδοση στο κριτήριο της μακροχρόνιας ανεργίας, στο οποίο, με εξαίρεση το Νότιο Αιγαίο, την Κρήτη και τα Ιόνια Νησιά, καταγράφονται υψηλά ποσοστά σε σχέση με τους αντίστοιχους κοινοτικούς μέσους όρους.

Σχετικά με **την παραγωγική διάρθρωση** των Περιφερειών ανά τομέα, διαπιστώνεται ότι η Κεντρική Μακεδονία, η Θεσσαλία και η Πελοπόννησος συμβάλουν σε ποσοστό μεγαλύτερο του 10% η κάθε μία στη διαμόρφωση της εθνικής Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας (ΑΠΑ) στον πρωτογενή τομέα, ενώ και η Ανατολική Μακεδονία – Θράκη και η Στερεά Ελλάδα προσεγγίζουν τα ανωτέρω υψηλά επίπεδα περιφερειακής συγκέντρωσης. Από την οπτική της περιφερειακής εξειδίκευσης (ή και εξάρτησης) προκύπτουν ιδιαίτερα υψηλά ποσοστά για την Ανατολική Μακεδονία – Θράκη, τη Θεσσαλία, την Δυτική Μακεδονία, και τη Πελοπόννησο, ενώ και οι λοιπές Περιφέρειες με εξαίρεση την Αττική παρουσιάζουν σημαντικά ποσοστά εξειδίκευσης στον πρωτογενή τομέα.

Στον δευτερογενή τομέα η κατάσταση διαφοροποιείται σημαντικά, με τρεις Περιφέρειες – Αττική, Κεντρική Μακεδονία και Στερεά Ελλάδα – να παρουσιάζουν υψηλούς δείκτες συγκέντρωσης. Οι λοιπές Περιφέρειες, με εξαίρεση την Πελοπόννησο και την Θεσσαλία δεν παρουσιάζουν ποσοστό συγκέντρωσης της εθνικής ΑΠΑ στο δευτερογενή που υπερβαίνει το 5%. Από πλευράς εξειδίκευσης μόνο δύο Περιφέρειες, η Στερεά Ελλάδα και η Πελοπόννησος, παρουσιάζουν ιδιαίτερα υψηλή συμμετοχή (άνω του 30%) του δευτερογενή τομέα στο περιφερειακό Ακαθάριστο Προστιθέμενο Προϊόν (ΑΠΠ), ενώ οι λοιπές κυμαίνονται σε επίπεδα κοντά στον εθνικό μέσο όρο αλλά και αρκετά κατώτερα αυτού (ιδίως οι νησιωτικές Περιφέρειες).

Στον τριτογενή τομέα είναι και πάλι εμφανής η βαρύτητα στη συμβολή του εθνικού ΑΠΠ των Περιφερειών της Αττικής και της Κεντρικής Μακεδονίας, η οποία ανέρχεται αθροιστικά στο 59% του εθνικού συνόλου. Το υπόλοιπο 41% της εθνικής ΑΠΑ του τριτογενή τομέα διαχέεται με μικρές διαφοροποιήσεις στις λοιπές 11 ελληνικές Περιφέρειες. Γενικά όλες οι Περιφέρειες, πλην της Στερεάς Ελλάδας, έχουν υψηλά ποσοστά (άνω του 50%) εξειδίκευσης της οικονομίας τους στον τριτογενή τομέα,

ενδεικτικό των ευρύτερων τάσεων που επικρατούν τόσο στην εθνική, όσο και στην παγκόσμια οικονομία.

Συνοψίζοντας τα περιφερειακά χαρακτηριστικά της παραγωγικής διάρθρωσης, διαπιστώνεται ότι ο πρωτογενής τομέας υπολείπεται – πλην δύο οριακών εξαιρέσεων - στις ελληνικές Περιφέρειες σε ποσοστό συμμετοχής έναντι των άλλων δύο τομέων και είναι διεσπαρμένος παντού στη χώρα με μοναδική εξαίρεση την Αττική, ο δευτερογενής τομέας παρουσιάζει μεν υψηλό βαθμό συγκέντρωσης στις δύο μητροπολιτικές Περιφέρειες και την Στερεά Ελλάδα αλλά είναι καθοριστικός για την παραγωγή της τοπικής ΑΠΑ σε περισσότερες από τις μισές Περιφέρειες, ενώ ο τριτογενής τομέας συγκεντρώνεται στις δύο πλέον πυκνοκατοικημένες και αστικοποιημένες Περιφέρειες, αλλά αποτελεί παράλληλα τον κυρίαρχο τομέα παραγωγής σε κάθε Περιφέρεια της χώρας.

Υπογραμμίζεται ότι οι ευρωπαϊκές στρατηγικές κατευθύνσεις για την πολιτική συνοχής για την επόμενη περίοδο αποδίδουν ιδιαίτερη σημασία στην περιφερειακή διάσταση μέσα από παρεμβάσεις που αφορούν στη συμβολή των πόλεων στην ανάπτυξη και στην απασχόληση, στην ενίσχυση της οικονομικής διαφοροποίησης των αγροτικών περιοχών και στις χωρικές συνεργασίες.

Η διεύρυνση της ΕΕ σε 25 και σύντομα σε 27 Κράτη Μέλη θέτει την περιφερειακή πολιτική της ΕΕ μπροστά σε νέες προκλήσεις μια και - στη βάση των κριτηρίων επιλεξιμότητας της τρέχουσας διαχειριστικής περιόδου - η αύξηση του αντικειμένου της Περιφερειακής Πολιτικής δε συνοδεύεται από αντίστοιχη αύξηση των διαθέσιμων πόρων για την άσκηση πολιτικής.

Επιπρόσθετα, για πρώτη φορά, οι ελληνικές περιφέρειες δε θα περιλαμβάνονται όλες στο στόχο 1 της σύγκλισης. Με βάση τα πρόσφατα στατιστικά δεδομένα, 3 Περιφέρειες (που αντιπροσωπεύουν το 55,5% του πληθυσμού) θα περιληφθούν στην κατηγορία σταδιακής εξόδου του στόχου της σύγκλισης.

Επισημαίνεται ότι για πρώτη φορά οι περιφέρειες της Ελλάδας δε θα ανήκουν όλες στο στόχο της Σύγκλισης και ανάλογα με την τριετία που θα ληφθεί υπόψη για τον καθορισμό της επιλεξιμότητας, θα διακρίνονται σε δυο μεταβατικές κατηγορίες. Σύμφωνα με εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής:

Δύο τουλάχιστον περιφέρειες, η Στερεά Ελλάδα και το Νότιο Αιγαίο, θα είναι στην μεταβατική κατηγορία σταδιακής ενσωμάτωσης (Phasing in) στις περιφέρειες στόχου «Περιφερειακή ανταγωνιστικότητα». Στις 2 περιφέρειες αυτές αντιστοιχεί το 7,8% του συνολικού πληθυσμού της χώρας.

Επίσης, αναμένεται τουλάχιστον 3 περιφέρειες (Αττική, Κεντρική Μακεδονία Δυτική Μακεδονία) να ανήκουν στην κατηγορία σταδιακής εξόδου από το στόχο της Σύγκλισης (Phasing out ή περιφέρειες στατιστικής σύγκλισης), διότι υφίστανται το φαινόμενο της στατιστικής αύξησης του σχετικού κατά κεφαλήν ΑΕΠ λόγω της διεύρυνσης.

Οι ανωτέρω δύο μεταβατικές περιπτώσεις αφορούν ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού της Ελλάδας (63,3% συνολικά) και έχουν σημαντικές δημοσιονομικές επιπτώσεις για την χώρα.

Σημειώνεται ότι μεταξύ των κρατών μελών τα οποία επηρεάζονται από τις μεταβατικές διατάξεις των νέων Κανονισμών (εκτός της Μάλτας), η Ελλάδα συγκεντρώνει το μεγαλύτερο ποσοστό πληθυσμού που επηρεάζεται άμεσα (63,3%). Το αντίστοιχο ποσοστό στα υπόλοιπα 15 κράτη μέλη κυμαίνεται από 3,4% έως 27,8%.

Η κατανομή των πόρων στη νέα προγραμματική περίοδο πρέπει να διασφαλίσει επαρκή μεταβατική στήριξη στις Περιφέρειες αυτές. Η Ελλάδα σημειώνει τις σημαντικότερες απώλειες πόρων μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ15 λόγω της διεύρυνσης, υπολογιζόμενες ως ποσοστό του Ακαθάριστου Εγχώριου Εισοδήματος.

Η κατάσταση αυτή θέτει την πολιτική περιφερειακής ανάπτυξης της επόμενης περιόδου μπροστά στο πρόβλημα της αυξημένης αποτελεσματικότητας, της συνέχειας της πολιτικής, της διαφοροποίησης των μέσων άσκησης της πολιτικής και, της ενσωμάτωσης όρων ποιότητας για την επίτευξη και διατήρηση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας.

Ταυτόχρονα, η περιφερειακή ανάπτυξη θα πρέπει συμβάλλει στη βελτίωση της ποιότητας ζωής και ως διαδικασία η οποία - μέσα από τον ανταγωνισμό, την καινοτομία και την σταδιακή απάλειψη αγκυλώσεων της αγοράς εργασίας - κινητοποιεί το παραγωγικό δυναμικό σε όλες της Περιφέρειες της χώρας.

Συνοψίζοντας οι σημαντικότερες αναπτυξιακές ανισότητες είναι οι εξής :

Παρ' όλο που όλες οι ελληνικές περιφέρειες έχουν συγκλίνει από το 1995 και έχει παρατηρηθεί αξιόλογη πρόοδος ως προς τη μείωση της διαφοράς με το μέσο όρο των ΕΕ25 σε όρους κατά κεφαλήν ΑΕΠ (ΜΑΔ), απαιτείται να καταβληθεί σημαντική προσπάθεια προς την κατεύθυνση της σύγκλισης. Σημαντικές ανάγκες καταγράφονται ακόμη π.χ. στους τομείς μεταφορικών υποδομών και περιβάλλοντος.

Κατά την κατάσταση εκκίνησης της περιόδου 2007-2013 καταγράφονται ακόμη διαπεριφερειακές και ενδοπεριφερειακές ανισότητες σε όρους κατά κεφαλήν ΑΕΠ, απασχόλησης, εκπαίδευσης, παραγωγικότητας, κλπ.

Η Ελλάδα αντιμετωπίζει προκλήσεις σε ό,τι αφορά τη χωρική ισορροπία με βασικά χαρακτηριστικά την υπερσυγκέντρωση οικονομικών δραστηριοτήτων στην Αττική και μία πληθώρα περιοχών με μειονεκτήματα (ορεινές, μειονεκτικές και νησιωτικές περιοχές)

Αναπτυξιακός ορίζοντας

Η έμφαση στην Περιφερειακή Ανάπτυξη αποτελεί στρατηγική επιλογή για την ευμάρεια της χώρας μελλοντικά . Η κύρια αναπτυξιακή επιλογή για την προώθηση και μακροπρόθεσμη διατήρηση της περιφερειακής ανάπτυξης της χώρας είναι η *εντατικοποίηση των προσπαθειών για πραγματική σύγκλιση των ελληνικών περιφερειών στο ευρωπαϊκό μέσο όρο σε όρους κοινωνικής, οικονομικής και χωρικής συνοχής, με ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας τους στο πλαίσιο του διεθνούς και ευρωπαϊκού καταμερισμού του ανταγωνισμού και της επιχειρηματικότητας και ταυτόχρονα διασφάλιση ενός σύγχρονου και άνετου επιπέδου ποιότητας ζωής για τους κατοίκους τους, μέσα από την αξιοποίηση των συγκριτικών τους πλεονεκτημάτων.*

Προτεραιότητες και Στόχοι

Στο πλαίσιο αυτό, οι ανακοινωθέντες στόχοι για την περιφερειακή πολιτική της χώρας για την περίοδο 2007-2013 είναι η ενίσχυση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας, η διασφάλιση καλύτερου επιπέδου ποιότητας ζωής και η αύξηση της απασχόλησης.

Συγκεκριμένα, οι προτεραιότητες της περιφερειακής πολιτικής εκφράζονται:

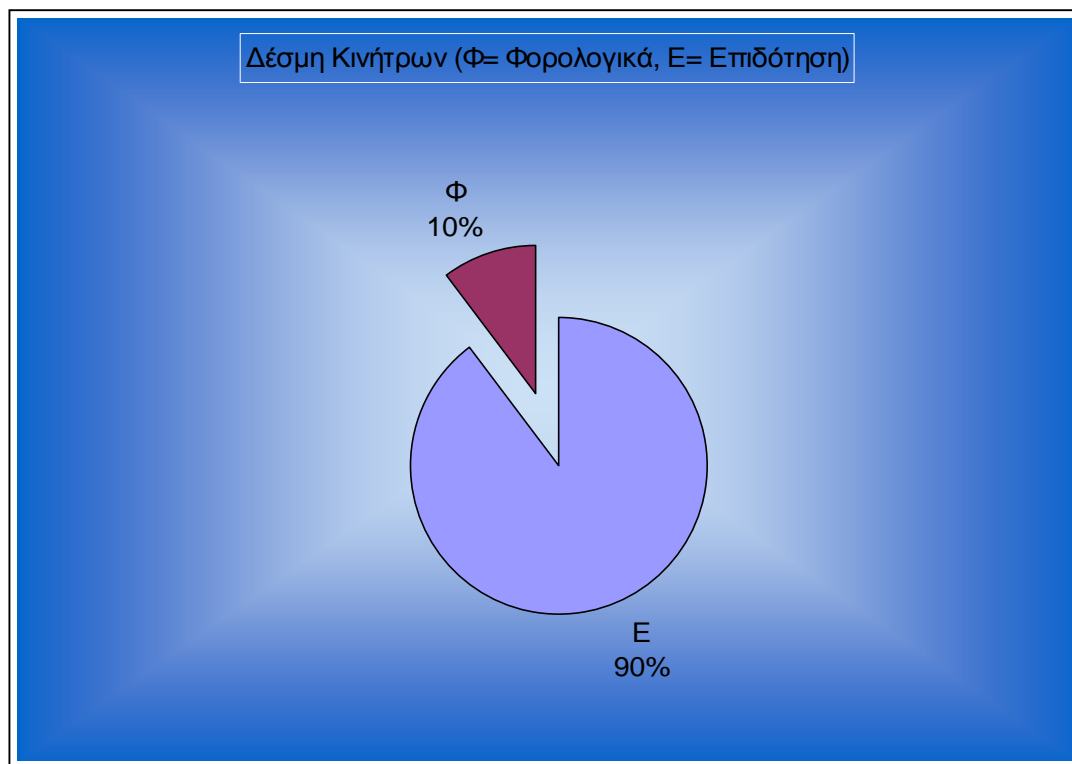
- Στην ολοκλήρωση των βασικών υποδομών μεταφορών & περιβάλλοντος που προάγουν την περιφερειακή ανταγωνιστικότητα και τη βιώσιμη ανάπτυξη αντίστοιχα σε τοπικό επίπεδο

- Στην ολοκλήρωση παρεμβάσεων αναδιάρθρωσης της παραγωγικής βάσης σε περιφερειακό επίπεδο, στην κινητοποίηση των ΜΜΕ, στην ανάπτυξη υποδομών επιχειρηματικότητας (και με τη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα), στην προσέλκυση νέων επενδύσεων και, στην ολοκλήρωση του χωροταξικού σχεδιασμού σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο
- Στην υποστήριξη παρεμβάσεων προστασίας και ανάδειξης της πολιτιστικής κληρονομιάς και του οικολογικού αποθέματος κάθε Περιφέρειας, σε τοπικό κυρίως επίπεδο.
- Στην ενίσχυση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας και της οικονομικής βάσης των Περιφερειών, στην ανάδειξη και προαγωγή των συγκριτικών τους πλεονεκτημάτων και της εξωστρέφειάς τους και, στην ενίσχυση του ρόλου των αστικών κέντρων σε σχέση με την ανάπτυξη της υπαίθρου. Στο πλαίσιο αυτό, προτεραιότητα επίσης αποτελεί η διασφάλιση της διάχυσης των θετικών επιδράσεων της «μητροπολιτικότητας» στις υπόλοιπες περιοχές της χώρας.
- Στην άρση της απομόνωσης, στην τόνωση της δημογραφικής ανάπτυξης και της παραγωγικής ανάπτυξης των ορεινών, παραμεθόριων και νησιωτικών περιοχών και με την ενίσχυση υποδομών στον τομέα της υγείας
- Στη διάχυση της γνώσης και της καινοτομίας (με έμφαση όχι μόνο στην τεχνολογική καινοτομία), στην διευκόλυνση και διάχυση της πρόσβασης στην Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη, στη βελτίωση προϊόντων και υπηρεσιών σε τοπικό επίπεδο και στην ενθάρρυνση και στήριξη συλλογικών αναπτυξιακών πρωτοβουλιών με εξωστρεφή χαρακτηριστικά, μεταξύ των οποίων και η καλλιέργεια της σχέσης τουρισμού-πολιτισμού για την επίτευξη και διατήρηση κρίσιμων τοπικών ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων.
- Στον εκσυγχρονισμό και την προσαρμογή των ικανοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού, στην προώθηση των ίσων ευκαιριών πρόσβασης στην αγορά εργασίας, στην υποστήριξη των Τοπικών Πρωτοβουλιών για την Απασχόληση σε συμπληρωματικότητα με τον άξονα του ανθρώπινου δυναμικού.

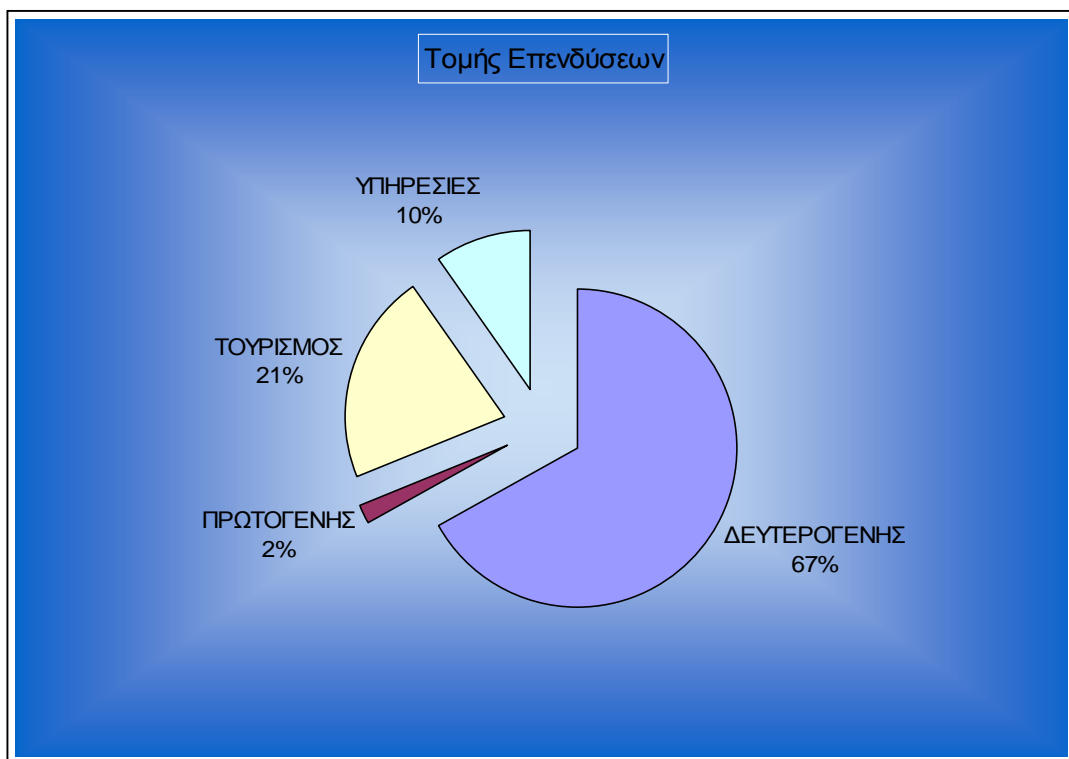
Οι παραπάνω προτεραιότητες θα εξυπηρετηθούν από τα περιφερειακά επιχειρησιακά προγράμματα του ΕΣΠΑ με παρεμβάσεις που αφορούν ενδεικτικά σε: Υπηρεσίες Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος, δευτεροβάθμια δίκτυα (μεταφορές, μικρά λιμάνια, μικρά αεροδρόμια), υποδομές εκπαίδευσης, πολιτισμού, υγείας, πρόνοιας, περιβάλλοντος, αστικές αναπλάσεις κλπ. καθώς και από την περιφερειακή διάσταση των τομειακών πολιτικών.

Η πολιτική περιφερειακής ανάπτυξης στην προγραμματική περίοδο 2007-2013 θα πρέπει να αξιοποιήσει τον πρόσφορο, για κάθε Περιφέρεια, συνδυασμό των συγκεκριμένων προτεραιοτήτων, έτσι ώστε να οδηγήσει στον περιορισμό των περιφερειακών ανισοτήτων που εξακολουθούν να υπάρχουν, αλλά και των παρατηρούμενων ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων (σε επίπεδο νομών και συγκεκριμένων χωρικών συνόλων), στο πλαίσιο που καθορίζεται ταυτόχρονα και από τη διαδικασία της Λισσαβόνας και ιδιαίτερα από την πολιτική της συνοχής.

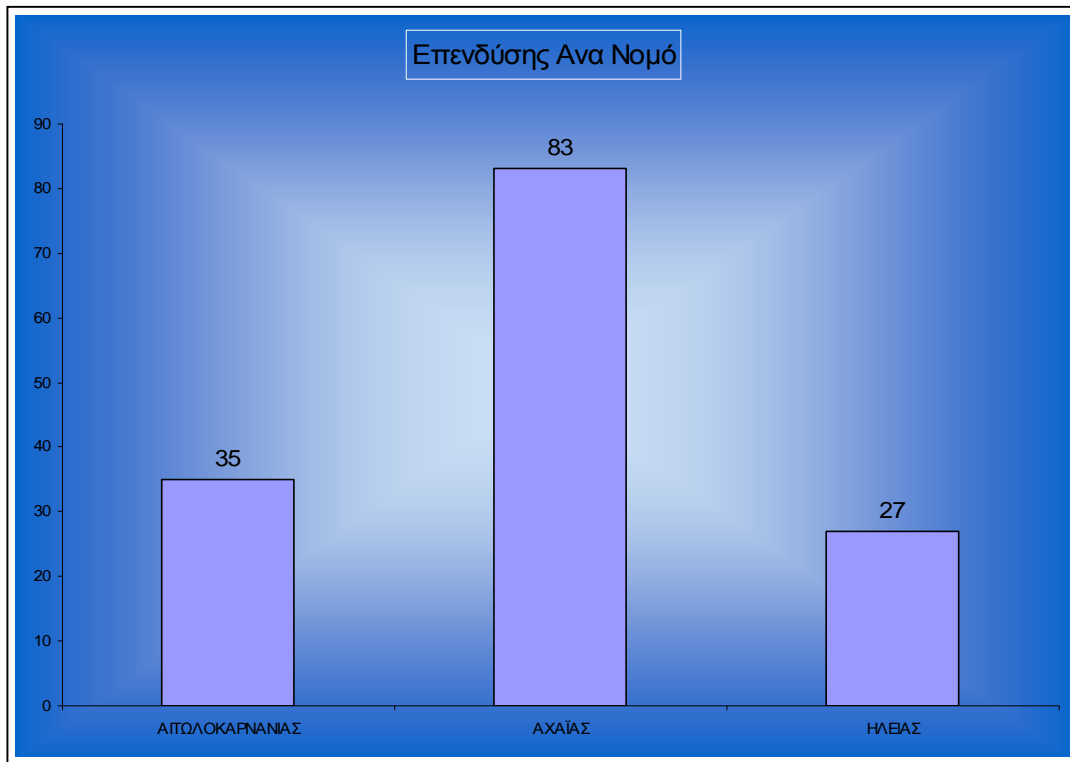
3. ΥΠΑΓΩΓΕΣ ΚΑΙ ΠΡΑΞΕΙΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ Ν.2601/98 ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΜΕΧΡΙ 31/10/2003

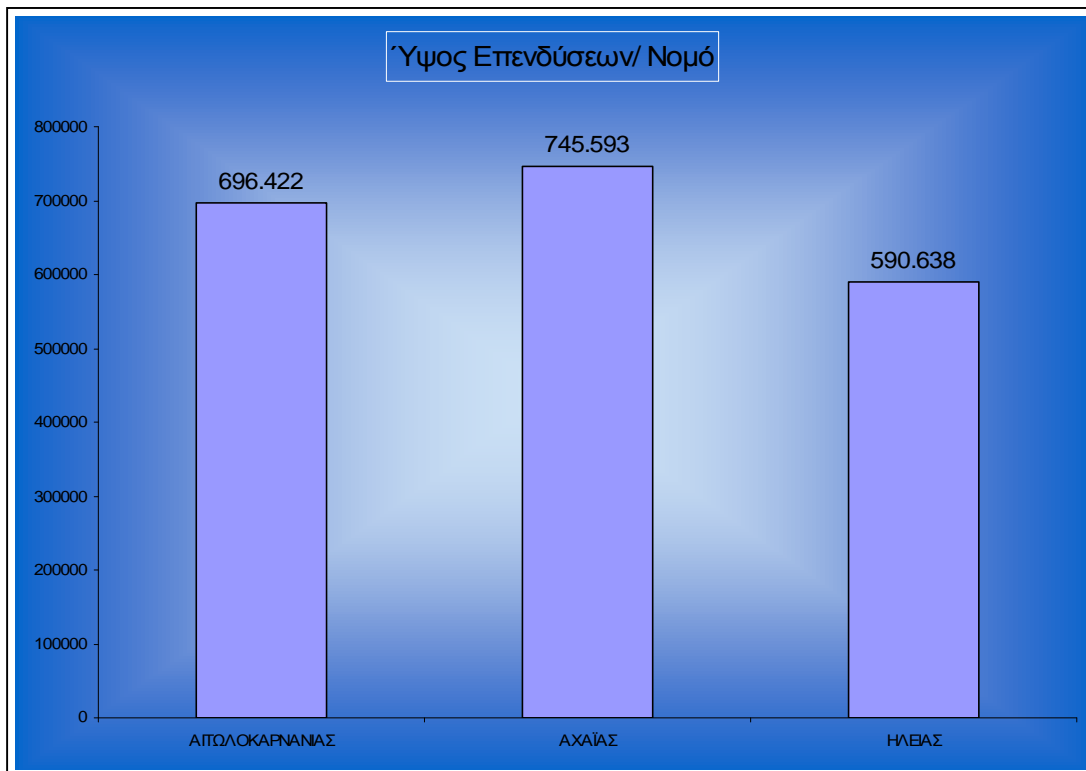
Από το παραπάνω γράφημα προκύπτει ότι η συντριπτική πλειοψηφία των επιχειρήσεων της Δυτικής Ελλάδος προτίμησε την ενίσχυση των προς υλοποίηση επενδυτικών τους σχεδίων με την αποδοχή χρηματικών επιδοτήσεων. Λίγες ήταν οι επιχειρήσεις που επέλεξαν την φορολογική απαλλαγή και αξίζει να δοθεί έμφαση στην παντελή αποχή από την παροχή επιδότησης των τόκων που συνίσταντο στην κάλυψη από το Δημόσιο τμήματος των καταβαλλόμενων τόκων των μεσο-μακροπρόθεσμων δανείων αλλά και από την επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης για την κάλυψη από το Δημόσιο τμήματος των καταβαλλόμενων δόσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης.

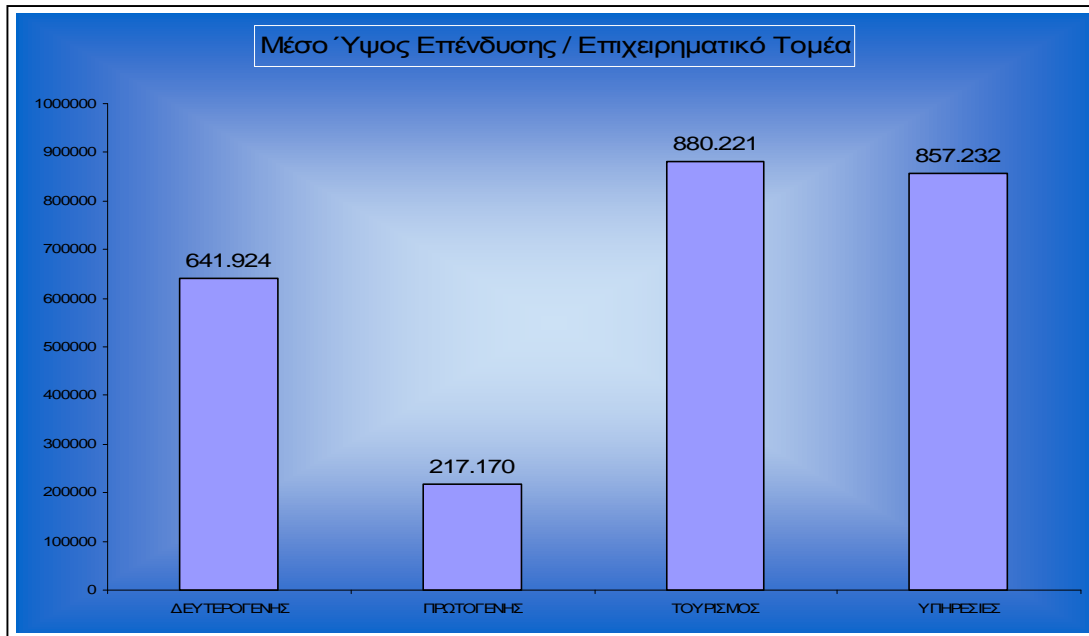
Οι περισσότερες επενδύσεις που επιδοτήθηκαν αφορούσαν κατά κύριο λόγο τον δευτερογενή τομέα με σκοπό να αξιοποιηθεί το παραγωγικό δυναμικό που προκύπτει από τον πρωτογενή τομέα της επικράτειας, μεγιστοποιώντας έτσι την αξία του τελικού προϊόντος. Ακολουθεί η ανάπτυξη του τουρισμού, οι προσφορές υπηρεσιών και τέλος η ενίσχυση του πρωτογενή τομέα, ο οποίος είχε ενισχυθεί από τους επενδυτικούς νόμους του παρελθόντος.

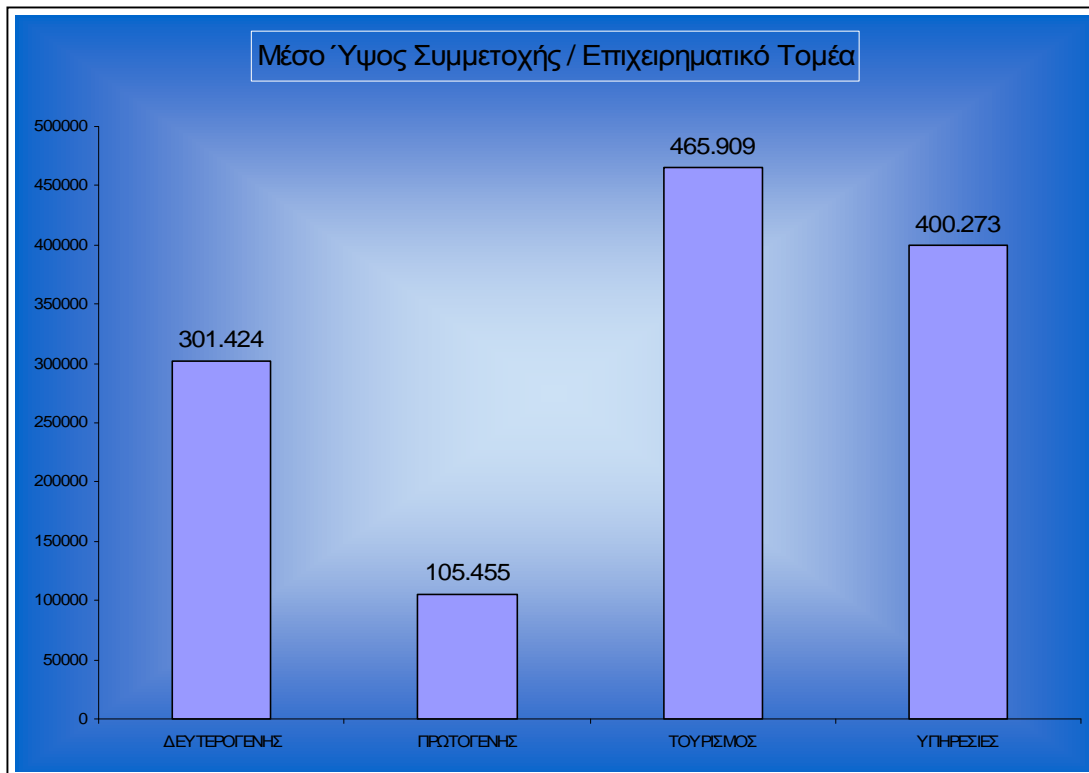
Ο νομός Αχαΐας έλαβε τις περισσότερες επιδοτήσεις όσον αφορά τα κατατεθείσες επενδυτικές προτάσεις

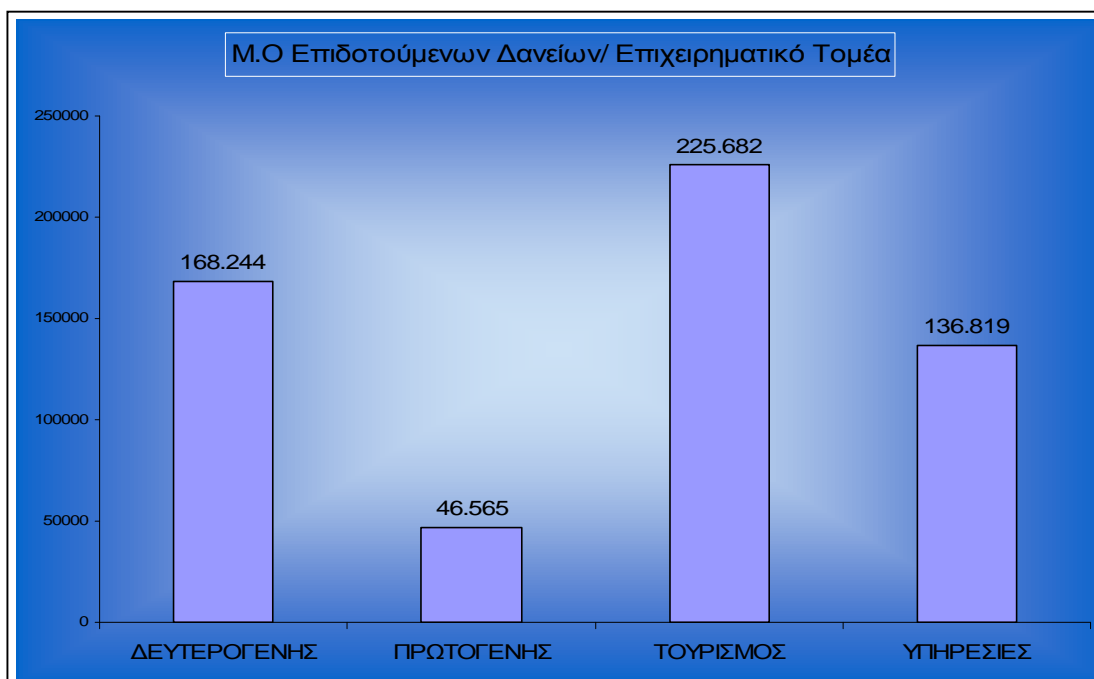
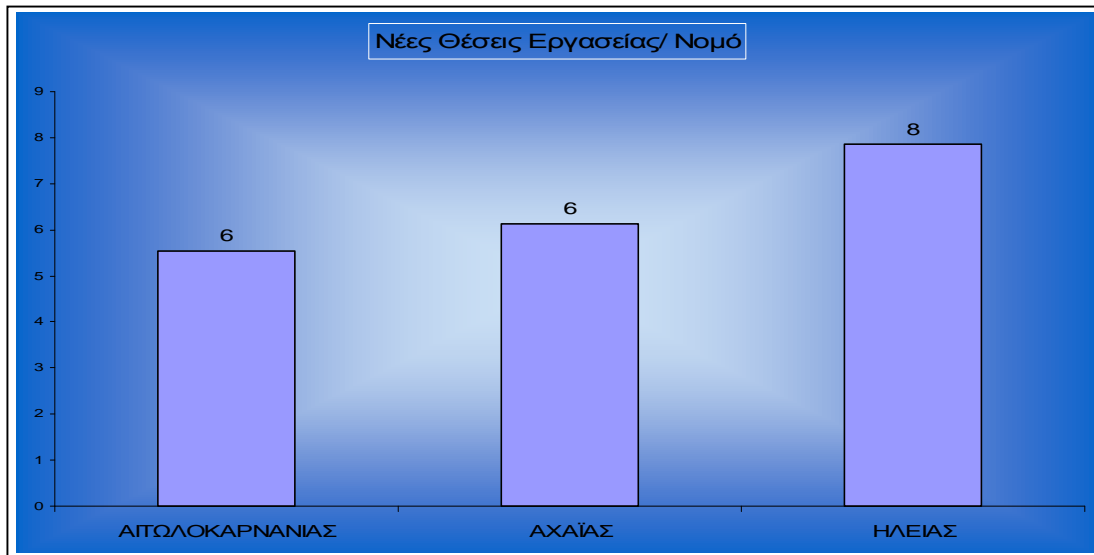
Όσον αφορά το ύψος των νέων επενδύσεων ανά νομό, παρατηρείτε ότι στην Αχαΐα πραγματοποιούνται επενδύσεις μεγαλύτερου ύψους και ακολουθεί η Αιτωλοακαρνανία και η Ηλεία.

Οι επενδύσεις στον τομέα του τουρισμού έχουν το μεγαλύτερο κόστος και ακολουθούν οι υπηρεσίες, ο δευτερογενής τομέας και τέλος ο πρωτογενής

Η επιδοτήσεις που δόθηκαν στον τουριστικό τομέα είναι οι υψηλότερες (μιας και οι επενδυτικές προτάσεις έχουν μεγαλύτερο προϋπολογισμό) και ακολουθούν οι επενδύσεις στον τομέα των υπηρεσιών, τον δευτερογενή και τον πρωτογενή.

4. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Κ. ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ: ΚΡΑΤΟΣ, ΚΟΙΝ.ΝΙΑ, ΕΡΓΑΣΙΑ, στη μεταπολεμική Ελλάδα. Εκδόσεις: Θεμέλιο, 1987
2. βλ. επίσημο site στο Ιντερνετ της χώρας στην διεύθυνση: <http://www.3kps.gr>
3. Ετήσια έκθεση καινοτομίας της Δυτικής Ελλάδας, 2003
4. ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ, 6^η ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ - ΕΦΑΡΜΟΓΗ Γ' ΚΠΣ, Σεπτέμβριος 2000
5. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ, 1^η ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ – ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2007 – 2013, Ιούνιος 2004
6. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ, ΕΚΘΕΣΗ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ, Ιούνιος 2005
7. Ν. ΚΟΜΝΗΝΟΥ, Η ΠΟΛΩΣΗ ΤΗΣ ΣΥΣΣΩΡΕΥΣΗΣ ΤΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ, Φεβρουάριος 1984
8. Μελέτη «ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΑ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ: Συνολική και Κλαδική Ανάλυση 1990 – 2001» – Σ. Δημέλη, ΚΕΠΕ, 2004
9. ΕΚΘΕΣΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΕΞΑΓΩΓΩΝ 2003
10. Ομιλία του Υπουργού Ανάπτυξης ΔΗΜΗΤΡΗ ΣΙΟΥΦΑ, ΕΤΟΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ, Φεβρουάριος 2005
11. Ν. ΝΑΝΟΠΟΥΛΟΣ, Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΣΕ ΡΟΛΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΗΓΕΤΗ: ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΑΓΡΑΦΟΜΕΝΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ
12. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ, ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, Ιούνιος 2005
13. Ομιλία του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΜΙΧΑΛΟΥ, «Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ», Δεκέμβριος 2005
14. ΓΙΑΝΝΗ ΤΟΛΙΟΥ, ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ: Όχημα ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας και δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας, Δεκέμβριος 2004
15. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΚΟΥΜΠΑΝΙΤΣΑΣ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ

16. ΗΛΙΑΣ ΜΑΝΤΖΟΥΝΕΑΣ, *ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ: ΟΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ*, 2005
17. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ, ΕΘΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ 2005 – 2008, Οκτώβριος 2005
18. Δικτυακός τόπος περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος (www.ditikiellada.gov)
19. Αρθρογραφία από διάφορες εφημερίδες

5. ΠΗΓΕΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

1. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (EUROSTAT)
2. ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ (ΓΓΕΤ)
3. ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΕΣΥΕ)

6. ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

1. CORDIS <http://www.cordis.lu/innovation-smes>
2. EUROSTAT <http://europa.eu.int/comm/eurostat>
3. IRE NETWORK <http://www.innovating-regions.org>
4. OECD <http://www.oecd.org>
5. UNESCO <http://www.uis.unesco.org>
6. URENIO <http://www.urenio.org>
7. ΓΓΕΤ <http://www.gsrt.gr>
8. ΕΣΥΕ <http://www.statistics.gr>